

Tur ikšķus par Ukrainu!

Foto - E. Gabranovs

Piemīņas brīdis. Pusaudzes Viktorija un Ksenija kopā ar tautiešiem nodziedāja Ukrainas himnu. Viktorijas (12 gadi) brālis jau devīto mēnesi atrodas gūstā.

Edgars Gabranovs

24.februārī, tieši pēc gada, kad Krievijas bruņotie spēki sāka plaša mēroga iebrukumu Ukrainā, kas dienu no dienas nes nāvi un iznīcību, pasaulē, Latvijā, tostarp mūsu novadā, neizpalika dažādi pasākumi Ukrainas atbalstam. Piemīņas brīdī pie bijušās Tilžas internātskolas Ukrainas bēgļi kopā ar folkloras kopu "Sagša", kā uzsvēra Tilžas kultūras un vēstures nama vadītāja Daiga Lukjanova, aizdedza svecītes ar cerību, ka gaismiņas sildīs ikviena sirdi.

Daiga Lukjanova pirms piemīņas brīža neslēpa, ka viņai ir ļoti žēl cilvēku, kuri izdzīti no savām mājām un tagad spiesti dzīvot svešumā: "Viņi uztraucas par saviem tuviniekiem. Šobrīd viena sieviete no Tilžas ir devusies uz Ukrainu, lai meklētu savu dēlu. Patiesi grūti kaut ko komentēt – mēs varam tikai morāli un fiziski viņiem palīdzēt." Spriežot, kā tilžēnieši vērtē Ukrainas valstspiederīgo atrašanos ciematā, kultūras darbiniece uzsvēra, ka sadarbība notiek: "Viņi labprāt nāk uz pasākumiem. Jāsecina, ka nācās atsvaidzināt krievu valodas prasmes." Arī Tilžas folkloras kopas "Sagša" vadītāja Daiga Jēkabsons pirms spēka dziesmu izpildīšanas

atklāja, ka sajūtas ir skumjas: "Tāpat sajūta ir nedroša, jo nevar saprast, kas vēl varētu notikt. Turam ikšķus par Ukrainu! Ja Ukraina kapitulēs, tad droši vien arī pie mums tas pats var turpināties. Pārdzīvojam, jūtam līdzī, cik varam, tik palīdzam. Šodien dziedāsim latviešu un latgāliešu tautas kara dziesmas, piemēram, kā māte dēliņu auklēja, vieglas dienas cerēdama, bet sanāca karā aizsūtīt. Tāpat neizpaliks dziesmas par dzimteni, lai būtu tāda kā drošības josta arī ap mūsu tēvu zemi." Taujāta, ko teiktu tiem, kuri Ukrainā notiekošo nenopel, folkloras kopas vadītāja atzina, ka mudinātu būt objektīviem: "Jāskatās reāli uz to, kas notiek. Tāpat jāatceras vēsture. Aklie acimredzot neizprot situāciju un akli tic propagandai."

Pusaudzes Ksenijas mamma Jūlija no Harkivas apgabala Pervomaiska ciema neslēpa, ka noskaņojums ir sliktāks par sliktāku: "Ļoti pārdzīvojam par vecākiem un katru rītu pamostoties raugāties jaunākās ziņas, kas notiek dzimtenē." Savukārt Sofijas (1 gads un 6 mēneši) māmiņa Nataša no Hersonas, kura Latvijā atrodas kopš augusta, neslēpa, ka ir iekļuvusi apjukuma un neizpratnes valgos, kad absolūti nezina, kas un kā būs nākotnē. "Mani ir pārņēmis tukšums un nerimstošas alkas pēc dzimtenes. Mana dvēsele palika tur," piebilda Nataša.

Īsziņas

Nākamajā Vadugunī

● **Kas pagātni pēta, tas nākotni svēta**
Izzina dzimtu saknes

● **Laikrakstam – 73**
Muižas mūros atrod "Vaduguni"

Kalpos Balvos

Dzīvos Balvos. Tēvs Sergejs Mihalevičs, tiekoties ar Balvu novada domes priekšsēdētāju Sergeju Maksimovu un deputāti Svetlanu Pavlovsku, informēja, ka tuvākajā laikā plāno pārcelties uz dzīvi Balvos.

Turpmāk Balvu Vissvētās Dievmātes Aizmigšanas pareizticīgo baznīcā un Viksnas Svētā kņaza Vladimira pareizticīgo baznīcā kalpos tēvs Sergejs. Garīdznieka dzīvesvieta ir Daugavpīlī, līdz šim kalpojis Rēzeknē un Alūksnē. Spriežot par prioritārajiem darbiem, tēvs Sergejs atklāja, ka jāizbūvē margas pie pareizticīgo baznīcas ieejas Balvos, kā arī jāsakārto dievnama pamati, raugoties no to vizuālā skatpunkta.

Būs iespēja ziedot pārtiku

4.martā Balvos no plkst.10.00 līdz 19.00 veikalā "Rimi" sadarbībā ar Balvu Teritoriālo invalīdu biedrību pirmo reizi norisināsies labdarības akcija "Paēdušai Latvijai". Tās ietvaros ikvienam būs iespēja līdzās saviem ikdienas pirkumiem iegādāties produktus un ziedot pārtiku, kuru pēc tam nogādās trūkumā nonākušām Balvu novada ģimenēm.

Vārds žurnālistam

Sanita Karavoičika

Pēdējā laikā arvien biežāk pieķeru sevi pie domas – kas ir tā robeža, līdz kurai cilvēkam apkārt notiekošais šķiet pieņemams un saprotams? Un vai mūsdienās maz tāda sarkanā līnija vispār pastāv? Nesen paziņa parādīja video no kāda operas uzveduma, kurā viens no lomas atveidotājiem uz skatuves uznāca un savu lomu atveidoja kā no mātes miesām nācis – absolūti kails! Kā jūs domājat, vai kāds no publikas piecēlās un izgāja no zāles? Neviens! Kaut skatītāju rindās sēdēja arī mazi bērni, pusaudži un seniori cienījamā vecumā. Pirms gadiem 30 šādu izrādi neviens pat nebūtu atļāvies parādīt plašākai sabiedrībai un labākajā gadījumā režisors par ko tādu būtu atbrīvots no darba. Jā, tie bija tādi laiki, taču mūsdienās viss ir savādāk. Atveroties robežām uz Eiropu, esam sajutuši brīvību visos virzienos un bieži vien tādos gadījumos viens otram sakām, – tas ir normāli, nekas traks. Un patiešām – mūsdienās ir normāli skatīties kailus aktierus uz skatuves, izstādēs aplūkot kailu vīriešu un sieviešu gleznas tuvplānā, ir normāli publiski runāt un spriest par seksu, mainīt dzimumu. Daļa cilvēku ir pārliecināti, ka nav nekas traks, ja sieviete dzīvo ar sievieti, bet vīrietis ar vīrieti. Un dažam labam valsts augstākajās aprindās vēl šķiet, ka tikpat normāli būtu ļaut šādiem pāriem adoptēt un audzināt bērnus. Gadiem ejot, esam kļuvuši brīvi visā, laužu robežas un uzskatus. Var jau būt, ka tā vajag un tā ir pareizi, bet man tomēr gribētos teikt, – kad mēs augām, tad gan tā nebija.

Latvijā

Gads kopš Krievijas – Ukrainas kara. Piektdien apritēja gads, kopš Krievija, turpinot jau 2014.gadā sāktu agresiju, sāka plašu, pilna apmēra militāru iebrukumu Ukrainā. Karu pēc Krievijas prezidenta Vladimira Putina pavēles sāka Krievijas armija, kas kopš 2021.gada marta lielā skaitā bija izvietota netālu no Ukrainas robežas ar Krieviju, Baltkrieviju un Krievijas jau 2014.gadā okupēto Krimu. Karadarbība Ukrainas austrumos norisinājās jau kopš 2014.gada, kad Krievija anektēja Krimu un veica agresiju Ukrainas austrumos. Gadu pēc kara sākuma Putins turpina apgalvot, ka Krievija karu neesot izraisījusi un visā ir vainīgi Rietumi. Sākoties karam, ES un NATO dalībvalstis un citas valstis vienojās palīdzībā Ukrainai, gan ziedojoši līdzekļus, gan arī piegādājot militāro ekipējumu. Vienlaikus pret Krieviju un Baltkrieviju vērstas dažādas sankcijas. Dienu pirms kara gadadienas Ukrainas armijas ģenerālštābs paziņoja, ka Krievijas karaspēka dzīvā spēka zaudējumi Ukrainā līdz ceturtdienas rītam sasnieguši 145 850 karavīru.

Nav vienkārši panākt starptautiska tribunāla izveidi. Panākt starptautiska tribunāla izveidi, lai tiesātu Krievijas karā Ukrainā pastrādāto noziegumu veicējus, nav vienkārši. To intervijā LTV raidījumā “Rīta panorāma” sacīja Latvijas prezidents Egils Levits. Viņš līdz šim vairākkārt uzsvēris nepieciešamību par starptautiska tribunāla izveidi Krievijas noziegumu Ukrainā izskatīšanai un uzskata, ka šajā ziņā var runāt par diviem jautājumiem – juridisko un politisko. Latvija ļoti mērķtiecīgi un intensīvi strādā pie tā, lai pārliecinātu rietumvalstis par šāda tribunāla izveidi. Šajā ziņā palīdz Lietuva, Igaunija un Polija. Arī Vācijas ārlietu ministre tagad ir skaidri nostājusies par šāda tribunāla izveidi. “Bet tur vēl ir zināms ceļš jāiet, jo ir nepieciešams pārliecināt vēl krietni vairāk valstu,” teica Latvijas prezidents.

Pase turpmāk būs izvēles dokuments. Personām, kurām līdz šī gada 30. aprīlim ir izsniegta tikai pase, elektroniskā identifikācijas (eID) karte būs obligāta tad, kad beigsies pases derīguma termiņš, paredz Saeimā galīgajā lasījumā pieņemtie grozījumi Personu apliecināšanu dokumentu likumā. Kamēr Latvijas iedzīvotājam, pilsonim vai nepilsonim ir derīga pase, eID karte nebūs obligāta līdz pat 2031.gadam. Tādējādi personas apliecības jeb eID kartes kā obligāta personu apliecināšana dokumenta ieviešana notiks pakāpeniski, nenosakot konkrētu datumu, kā tas bija paredzēts iepriekš. Vienlaikus personām no 15 gadu vecuma, apmeklējot Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldi, eID karte tiks noformēta kā primārais un obligātais personu apliecināšanas dokuments. Pase turpmāk būs izvēles dokuments, kas tiks noformēts, ja personai būs tāda vēlme.

/No portāliem www.leta.lv, www.lsm.lv, www.delfi.lv/

Tikšanās ar iedzīvotājiem Rugājos

Kā netikt iekļautiem mitrāja teritorijā?

Mirkļis pirms diskusijas. Pirms iedzīvotāji Rugājos sapulcējās uz tikšanos ar novada vadību un sākās karstas diskusijas par tik būtisko Lubāna mitrāja jautājumu, cilvēki gan uzsmaidīja viens otram, gan pajokoja.

Ingrīda Zinkovska

Pirmais un aktuālākais jautājums, ko tikšanās laikā ar iedzīvotājiem Rugājos apsprieda Balvu novada pašvaldības vadība un domes deputāti, bija par Lubāna mitrāja jauno apsaimniekošanas projektu, kur dabas lieguma teritorijā plānots iekļaut arī daļu Bērzpils un Lazdukalna pagasta centru. Projektu plānots apstiprināt jau maijā. Ja tā notiks, tad saimnieciskajai darbībai daļā saimniecību, kā uzskata to īpašnieki, būs pārvilkts krusts.

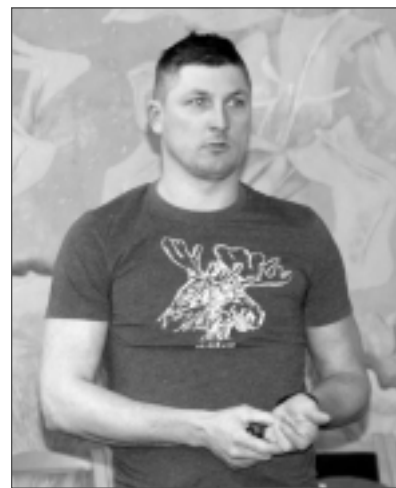
Solījumiem netic

Pēc plāna sabiedriskās apspriešanas piecos novados, tostarp arī Balvu novadā, kas notika 1.februārī Bērzpilī, it kā izskanējis Dabas aizsardzības pārvaldes un projekta virzītāju, SIA “Inviro”, solījums veikt izmaiņas plānā, taču lauku un meža zemju īpašnieki, ko skar izmaiņas lieguma teritorijā, tam netic. Īsti tam netic arī pašvaldības pārstāvji, deputāti, tādēļ arī sanāksmē raisījās karstas diskusijas, ko darīt, kamēr jaunais plāns nav apstiprināts galīgajā un negrozāmajā variantā, jo tas radīs milzu problēmas daudziem, bet visvairāk jau mežu un zemju īpašniekiem. Uz tikšanos ar novada vadību bija ieradušies vairāki Lazdukalna pagasta zemnieki, kā arī Bērzpils pagasta iedzīvotājs Kaspars Rakstiņš. Kā runasvīrs viņš informēja klātesošos, ka šīs teritorijas, ko tagad grib pievienot Lubāna mitrāja liegumam, ir aptuveni 1200 hektāri Bērzpils pagasta teritorijā un aptuveni 2000 hektāri Lazdukalna pagastā, viss pagasta centrs, nerunājot par niansēm, vai tur dabā kaut kas ir, vai nav. “Lazdukalnā vismaz četrām saimniecībām tiks pārvilkts krusts, Bērzpilī arī vismaz četrām, ja ne vēl vairāk, ko ietekmēs mitrāja lieguma paplašināšana, un tās nav 10-20 hektāru saimniecības,” secināja K.Rakstiņš, kurš personīgi lieguma paplašināšanas rezultātā zaudē iespēju gūt finansiālos ienākumus teju no visas savas saimniecības. Viņaprāt, lieguma paplašināšanai nav nekāda zinātniska

pamatojuma, pasakot, ka tur atrodas dažas bioloģiskās pļavas, zālāji. Tas nevar būt par pamatu, lai liktu audzēt govīs vai cūkas, ja īpašnieks plānojis sēt labību vai darīt ko citu. Šādi rīkojoties, Bērzpils pagastā drīz nebūs neviena iedzīvotāja, iespējams, arī Lazdukalna. Arī pašvaldībai nebūs kas maksā nodokļus. K.Rakstiņš apliecināja, ka pēc sabiedriskās apspriešanas viņi kā iedzīvotāji savākuši ļoti daudz parakstu un sirsniņi sarakstījuši daudzās vēstules pamatojot, kāpēc ir pret lieguma paplašināšanu. Ko darīt tālāk? Vai braukt uz Rīgu piketēt?

Meklēs iedzīvotāju atbalsta ceļus

Novada domes priekšsēdētājs Sergejs Maksimovs neslēpa, ka Eiropas Savienība, tostarp arī Latvija, uzņēmusi Zaļo kursu, kas dalībvalstīm nosaka dzīvot zaļi, arī paplašinot aizsargājamās dabas teritorijas. Taču nevar pieļaut situāciju, ka mitrāja dabas lieguma zonā ieliek pusi pagasta ar ciematiem un iedzīvotājiem. S.Maksimovs puda apņēmību braukt līdz zemniekiem, ja viņi gribētu doties uz Vides ministriju runāt par to. Tāpat informēt par šo situāciju Balvu novadā medijās. “Es saprotu, ka mums ir jāpilda Eiropas Savienības saistības, bet tas nevar notikt uz zemnieku rēķina. Ir labi dzīvot zaļi, bet arī jūsu dzīvi esat plānojuši. Taču pienāk diena, kad dzīvei un uzņēmējdarbībai tiek norauts stopkrāns pasakot, – te būs rezervāts! Es neko nesaku tiem cilvēkiem, kuri izvēlējušies dzīvot Gaujas Nacionālajā parkā, pērkot tur īpašumus, jo viņi zina, ar ko rēķinās. Šeit tas var notikt vienā dienā, nejutājot, kas notiks tālāk. Neziņā par to ir paši zemnieki, nesaprašanā ir arī Lauku atbalsta dienests, kā šo situāciju risināt. Tas sagādās milzu neērtības visiem. Kādēļ liegumā nevar iekļaut valsts mežu teritorijas, kur nevar ne graudus sēt, ne kartupeļus stādīt? Mēs negrasāmies padoties, vienkārši šis jautājums jārisina kopīgi, sarunā iesaistot gan Dabas aizsardzības pārvaldi, gan ministrijas, gan Saeimas deputātus no Latgales,” uzsvēra novada domes priekšsēdētājs. Novada vadībai

Aizstāv zemniekus. Kaspars Rakstiņš no Bērzpils pagasta diskusijā par mitrāja paplašināšanu aizstāvēja zemnieku intereses.

un deputātiem jau tuvākajā laikā ir iespēja tikt ar Dabas aizsardzības pārvaldes ģenerāldirektora pienākumu izpildītāju, kurš 3.martā ieradīsies Balvos, tāpat ar vairākiem Saeimas Latgales deputātiem, bet 23.martā Balvos plānota zemkopības ministra vizīte. Zināšanai: Dabas aizsardzības pārvalde, kas ir mitrāja apsaimniekošanas plāna pasūtītājs, atrodas Vides un reģionālās attīstības ministrijas pakļautībā, bet Lauku atbalsta dienests – Zemkopības ministrijas pakļautībā.

Nedrīkst pakļaut riska situācijām

Tikšanās laikā izskanēja, ka VARAM pārstāvis esot minējis, ka jāskatās, kādi šajās teritorijās ir lauksaimnieciskie lauki. Diemžēl nevienu zemnieku tas nenomierinās, jo šodien ir vienas, bet rītdien jau var būt citas prasības. Savu viedokli, tiekoties ar iedzīvotājiem Rugājos, puda arī Balvu novada domes deputāts Jānis Trupovnieks sakot: “Arī es esmu zemnieks un zinu, ko nozīmē uzņemties saistības un izpildīt prasības, un nedod Dievs, ja tev vēl ir projekti, kur ir prasības izaugsmei, apgrozījumam, jaunu zemju apgūšanai. Daudziem zemniekiem tas radīs ļoti lielas problēmas.”

* Turpinājums 4.lpp.

Aizvadīta Starptautiskā dzimtās valodas diena. Vai latviešu valodai ir nākotne?

Viedokļi

Pienācis laiks būt uzstājīgiem

HOSAMS ABU MERI, libānietis, 14. Saeimas deputāts

Starptautiskajai dzimtās valodas dienai Latvijā jābūt īpaši nozīmīgai. Latviešu valoda ir viena no divām atlikušajām baltu valodām, un cilvēku skaits, kuriem tā ir dzimtā valoda, ir ārkārtīgi mazs. Tāpēc mūsu uzdevums ir latviešu valodu sargāt un kopt, pievēršot daudz lielāku uzmanību tās lomai. Tieši ar mūsu attieksmi pret savu dzimto valodu, ar tradīcijām un to pārmantošanu sākas patriotisms, mīlestība un cieņa pret savu dzimteni.

Pēdējā gada laikā, pēc Krievijas iebrukuma Ukrainā, mēs kā sabiedrība esam ievērojami mainījušies, arī valsts valodas jautājums kļuvis ļoti principiāls. Daudz labāk nekā jebkad iepriekš apzināmies, cik svarīgi būt savas valsts patriotiem un cik liela nozīme ir mūsu lojalitātei pret savu zemi. Izmaiņas notikušas gan sabiedrībā, gan arī politikajā vidē, pieņemot dažādus lēmumus un virzoties uz to, lai katrs Latvijas iedzīvotājs saprastu un runātu latviešu

valodā. Manuprāt, ja cilvēks izlēmis apmesties kādā valstī uz dzīvi, mācīties tur ilgāku laiku, strādāt vai dibināt ģimeni, viņam jāzina valsts valoda. Tas ir tikai un vienīgi pašsaprotami. Latviešu valodas zināšanas paver ceļu uz Latvijas iepazīšanu un... jā, arī palīdz iekarot cilvēku sirdis. Tas ir veids, kā izprast valsts kultūru, mediju telpu, tradīcijas, integrēties sabiedrībā un atrast savu vietu tajā. Protams, ja šāda vēlme pastāv.

Labi zinām, ka ir daļa Latvijas iedzīvotāju, kuri ilgstoši nav vēlējušies mācīties valodu, līdz ar to arī nespēj pilnvērtīgi iekļauties sabiedrībā. Te gan varam runāt par vairākiem iemesliem. Pirmkārt, protams, ir apzināta nevēlēšanās integrēties, izvēloties dzīvot paralēlā sabiedrības telpā. Ir cilvēki, kuri kategoriski nevēlas runāt latviski, jo domā, ka viņi šeit piedzimuši, vienmēr runājuši savā valodā un neuzskata par vajadzīgu mācīties valsts valodu, jo sadzīves līmenis var iztikt bez tās. Otrkārt, un kas nav retums, latvieši ilgi nav bijuši pietiekami uzstājīgi pret citu tautību cilvēkiem valsts valodas lietošanā. Labi zinām jau par parunu kļuvošo dzīves patiesību. Proti, ja kompānijā pieci cilvēki runā latviski, bet viens – nē, tad visi sāk runāt šī vienīgā cilvēka valodā, kas visbiežāk ir krievu valoda. Tā ir viena no kļūdām, ko savulaik pieļāvām. Proti, no vienas puses atvieglot citiem iekļaušanos sarunā, bet no otras – noniecinot savu valodu. Tomēr pienācis laiks būt uzstājīgiem! Ja vēlamies, lai cilvēki mums apkārt runātu latviski, tad arī pašiem ar viņiem jārunā latviešu valodā. Savukārt citu tautību cilvēkus, kuri šeit dzīvo, aicinu respektēt mūsu valsti un sabiedrību. Ja vēlaties kļūt par patiesu Latvijas sabiedrības daļu, lai šī valsts ir jūsu mājas un vēlaties Latvijā dzīvot pilnvērtīgu dzīvi, cita ceļa nav. Ir jārunā latviešu valodā!

Lielākoties cilvēki zina, ka Latvijā ierados tieši pirms trīsdesmit gadiem un mana dzimtene ir

Libāna. Tāpēc man ir daudz vienkāršāk spriest no savas personīgās pieredzes. Tiklīdz sāku runāt latviešu valodā, jutu, ka paveras visas durvis. Protams, nerunāju perfekti, pieļāju kļūdas, ir problēmas ar pareizajām vārdu galotnēm, bet runāju! Taču ne visiem tas izdodas. Savā ārsta praksē, katru dienu satiekot ļoti daudz cilvēku, esmu ievērojis, ka daudzi labi saprot latviešu valodu, bet atsakās tajā runāt. Kāpēc? Viņi kautrējas. Tā ir kļūda, ko pieļāvām aizvadīto trīsdesmit gadu laikā – nepalīdzējām cilvēkiem, kuri kautrējas runāt latviešu valodā. Mūsu pienākums ir neļaut kautrēties, bet celt viņu pašapziņu. Lai pārvarētu runāšanas barjeru, pirmajos gados Latvijā skolotāji un draugi mani dažādi iedrošināja un mudināja runāt latviski. Savulaik domāju, ka kļūdiņš nav labi, jo, ja reiz runā, tas jādara pareizi. Tagad par to vairs nedomāju, bet vienkārši runāju. Tādēļ arī pārējos cilvēkus, kuri nerunā latviski, jo viņiem bail kļūdiņš, ļoti aicinu aizmirst par šīm bažām. Arī es joprojām kļūdos. Par to, kā izrunāju burtus 'ķ', 'ņ' un 'j', cilvēki bieži vien pasmaida. Taču tas nav nekas slikt. Tādējādi esmu izveidojis savu identitāti un, kad runāju, pārsvarā cilvēki runu atpazīst, mani pat neredzot. Tāpēc runājiet un nebaidieties, veidojiet savu latviešu valodas identitāti. Jo vairāk runāsit, jo labāka kļūs jūsu valoda. Tāpat palīdz lasīšana un valodas klausīšanās, piemēram, skatoties Latvijas Televīziju, lasot avīzes, žurnālus, interneta portālus, grāmatas, klausoties dziesmas latviešu valodā. Tas tikai bagātinās jūsu vārdu krājumu.

Esmu arī dzirdējis dažādus argumentus, ka, piemēram, uzspiežot runāt latviski, nonākam pie cilvēku asimilācijas. Tas ir tik tālu no patiesības, cik tālu vien var būt. Asimilācija nozīmē pilnīgu saplūšanu ar otru tautu, pārņemot tās valodu, paražas, kultūru un tradīcijas. Šajā gadījumā neviens nevēlas asimilēt cittautesus.

Tas ir lieliski, ka Latvija ir bagāta ar dažādiem cilvēkiem, kultūrām un tautām. Savukārt valsts valodas zināšana ir veids, kā integrēties Latvijas sabiedrībā un kļūt par tās daļu, bet tas nenozīmē zaudēt savu identitāti. Visiem Latvijā dzīvojošajiem cittautesiem jāsaprot viena ļoti būtiska lieta, proti, kāpēc latvieši tik ļoti rūpējas par savu valodu un kāpēc tik būtiski saglabāt savu valodas identitāti? Latvija ir maza valsts, iedzīvotāju skaits samazinās, ļoti daudzi cilvēki pārcēlušies dzīvot uz ārzemēm. Iedzīvotāju, kuriem latviešu valoda ir dzimtā, diemžēl paliek mazāk. Ja paskatāmies uz jauno paaudzi, nereti bērni savā starpā sarunājas angļiski vai arī viņu ikdienas runā ir daudz anglicismu, kam par iemeslu ir sociālo tīklu aktīvā lietošana. Tāpēc rūpes par latviešu valodu, tās kopšana, uzturēšana un aizstāvēšana ir ārkārtīgi būtiska un loģisks solis no latviešu puses. Mans sapnis ir, lai pēc desmit gadiem Latvijā visi iedzīvotāji, neatkarīgi no tautības un pasaules malas, no kuras viņi nākuši, runātu latviešu valodā.

Cilvēkam neviens nevar atņemt viņa dzimteni, dzimto valodu, kultūru un domāšanas veidu. Savās mājās ar bērniem varam runāt, kādā valodā vēlamies. Taču jāsaprot, ka viens ir dzimtene, bet otrs – valsts un sabiedrība, kurai pieder, zeme, kurā dzīvo, strādā un kuru mīli. Mūsu lojalitātes un patriotisma saknes ir tajā, ka dzīvojam vienā valstī un runājam vienā valodā. Nevar būt citādi. Latviešu valoda bija, ir un vienmēr būs vienīgā valsts valoda Latvijā! Ja piederam šai zemei ar visu savu sirdi, ikvienam no mums jārūpējas par latviešu valodu. Ja vēlamies, lai latviešu valoda būtu dzīva vēl simtiem gadu, mums šajā valodā jārunā. Jābūt vienai un vienotai latviskai videi, vienai tautai. Vienmēr teikšu, ka mana dzimtene ir Libāna un esmu lepns par to. Bet mana valsts un mājas ir Latvija. Lai dzīvo latviešu valoda, saules mūžu Latvijai!

Mūsu valodas nākotne ir pašu rokās

IVETA CELMIŅA, bijusī lazdukalniete, Siguldas Valsts ģimnāzijas latviešu valodas un literatūras skolotāja

Teikšu pārlicenoši – jā, latviešu valodai ir nākotne. Pirmkārt, mēs neesam tik ļoti maziņa valoda, mums ir pietiekami daudz tās lietotāju (latviešu valoda ir dzimtā valoda aptuveni 1,5 miljoniem iedzīvotāju). Otrkārt, tai ir valsts valodas statuss un tā ir aizsargāta ar likumu. Latviešu valodā izdotas grāmatas un datorprogrammās tiek izmantota latviešu valoda, kas arī nodrošina tās nākotni. Tie ir nopietnākie argumenti, ko varētu minēt. Savukārt, skatoties pagātnē, jāsecina, – ja reiz

latvieši kā tauta zem vācu apspiestības jūga 700 gadus izturēja un izdzīvoja mūsu tautsdziesmas, kāpēc lai neizdzīvotu latviešu valoda turpmāk? Man šķiet, ka tā ir pietiekami stipra un dzīvīga valoda.

Nereti sabiedrībā izskan viedoklis, ka mūsdienās jauniešiem vieglāk izteikties angļu, nevis latviešu valodā. Tam gan īsti negribētu piekrist, jo man šķiet, ka skolēniem vienlīdz grūti izteikties gan vienā, gan otrā. Vārdu krājums angļu valodā viņiem tomēr nav tik plašs. Jā, skolēni samācījušies atsevišķus vārdus, jēdzienus, viņiem liekas, ka latviešu valodā tādu nav. Taču patiesībā analogi latviski ir, vienkārši skolēni šos vārdus vēl nezina. Vai latviešu valodu tehnoloģijas apdraud vairāk nekā citas valodas? Šaubos, jo arī citās valstīs šobrīd runā par telefonu ietekmi uz saziņu vispār. Tā nav tikai latviešu valodas problēma. Vienu brīdi mums skolā bija ļoti moderni runāt angļiski. Bērni savā starpā sarunājās angļiski, bet pamazām tas viss pārgāja, šī tendence vairs nav tik ļoti izteikta. Tā ir tāda modes lieta, kas uznāk un pāriet. Savukārt, atbildot uz jautājumu, vai jaunieši angļu valodu zina labāk nekā latviešu, varu teikt, ka pagaidām tādi pētījumi nav bijuši, bet atzīmes salīdzināt nebūtu korekti. Latviešu valodu skolēni mācās kā dzimto valodu – padziļināti apgūst arī gramatiku, savukārt angļu valodu viņi mācās pilnīgi citā līmenī. Ja angļu valodu apgūtu tikpat sarežģītā līmenī, pieļauju, ka tik droši viņi vairs nejustos.

Runājot par latviešu valodu un tās lietošanu,

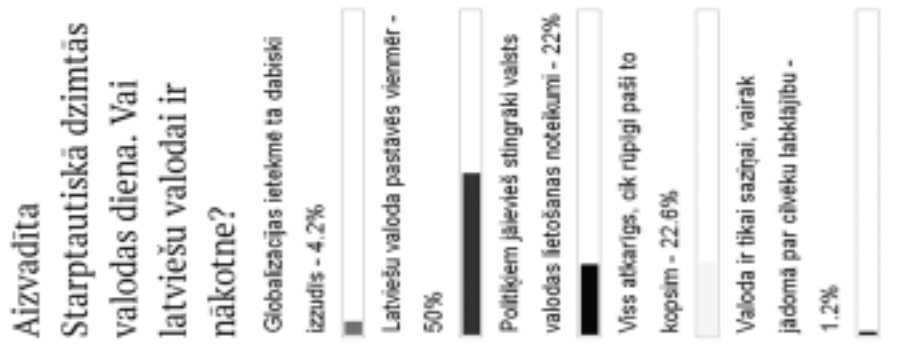
nereti var dzirdēt bažas par tās apdraudējumiem. Kas tad ir tas, kas apdraud latviešu valodu? Manuprāt, tie ir tikai un vienīgi latvieši paši, jo nekādu ārēju draudu mums nav. Ja nu vienīgi paši izdomāsim, ka mūsu valoda nav līdzvērtīga citām, ka angļu valoda, piemēram, ir svarīgāka. Mēs paši šobrīd varam iznīcināt savu valodu, noplicināt un pateikt, ka rakstīsim un runāsim angļiski, jo tad mūs visi sapratis. Bet varbūt mūs visiem nav jāsaprot? Svarīgi, ka paši sevi saprotam. Ar to būtu jāsaņem, jo tā tomēr ir mūsu identitāte.

Vienmēr saku, ka latviešu valoda ir ļoti fleksibla, kustīga uz visām pusēm – vārdi lokās, teikumā pārkārtojas, kā patīk, un vienīgie, kas spēj ieviest kārtību tajā visā, ir komati jeb pieturzīmes. Jā, latviešu valoda kā valoda nav viegla. Taču jāatceras, ka valoda ir dzīva, ka-

mēr to lieto. Savukārt dzīva valoda nevar būt sterila, jo arī sterils ūdens ir nedzīvs. Dzīva valoda vienmēr būs ar kļūdām – cilvēks to lieto un dažreiz arī mēdz kļūdiņš. Dažreiz viņš zina, ka ir kļūdiņš, dažreiz nē. Normas robežās dzīvā valodā kļūdas varētu būt pieļaujamas. Protams, ja cilvēks cenšas saprast, kas ir nepareizi, un mēģina to labot, tas ir apsveicami. Vienīgi reizēm nākas kaunēties, lasot cilvēku rakstītos komentārus sociālajos portālos – tur gan bieži manāmas rupjas pareizrakstības kļūdas. Savukārt jaunieši grēko un taupa laiku, rakstībā saīsinot vārdus.

Latviešu valodas nākotne ir tikai un vienīgi mūsu pašu rokās. Cik mēs to sargāsim un kopsim, tik ilgi mums tā arī būs. Kurš tad vēl var rūpēties par mūsu valodu? Tas jādara tikai pašiem.

Aptaujas rezultāti "Vaduguns" mājas lapā www.vaduguns.lv

Viedokļus uzklusija A.Ločmelis un S.Karavoičika

* Sākums 2.lpp.

Turklāt ir vēl viena prasība, ka dabīgās pļavas un daudzgadīgie zālāji Latvijā jāatjauno 2018.-2023.gada platībās, bet šajā laikā slēgti zemes nomas līgumi, izpirkta zeme un pārdota. Zemnieks sācis šo zemi apstrādāt, bet te viņam pasaka, – kviešus, rudzus nesēsi, tev te būs pļavas. Šeit ir konflikts starp divām ministrijām – VARAM un Zemkopības. “Cik man zināms, tad ministrijas savā starpā runā, apgalvot nevaru, ka lēmums tiks pieņemts par labu mitrāja esošajām robežām, bet Zemkopības ministrija nevēlas pieļaut šādu Lubāna mitrāja teritorijas palielināšanu. Zemkopības ministrs tur rūpi par to un ir atbildējis, ka viņš zina šo situāciju. Arī Latvijas ražojošo lauksaimnieku apvienība bijām sanākuši kopā, aptuveni 70 saimniecību pārstāvji, un sagatavojām vēstuli, kurā pūdam savu viedokli. To nosūtījām gan ministrijai, gan pašvaldībām,” teica J.Trupovnieks. Deputāts uzsvēra, ka zemniekus nedrīkst pakļaut šādām riska situācijām, ja domājam par nodarbinātību Latgalē vispār. Ar šo nevis tiek veicināta Latgales attīstība un nodarbinātība, bet

istenībā liegta. “Drīz vilksim pastalas kājās, siesim prievītes kaklā, bet jostas tanī pašā laikā savilksim ciešāk, un ne ar ko vairāk nenodarbosimies, kā tikai dziedāsim un dejosim,” secināja zemnieks un deputāts. J.Trupovnieks izteica cerību, ka zemkopības ministrs, ierodoties vizītē, atbrauks ar kādu konkrētu vēstījumu par šīm lietām. No K.Rakstiņa teiktā šeit vēl pieminams, ka zemes ierīcības laikā gādāts, lai “katrai ģimenei būtu savs mežiņš, kur malku cirst, viena centra stiprā zemīte un viens klānu stūrītis”. Tādēļ nav runa tikai par lielām saimniecībām, bet par jebkuru iedzīvotāju. Deputāte Sandra Kindzule situāciju vērtēja tā: “Mums nav jāuzņemas lūdzēju loma, bet stingri jāuzstāj uz savām tiesībām, jo skaidri redzams, ka notiekošais ir pilnīgi absurds.”

Vai sabiedrība tikusi maldināta?

Pašvaldības izpilddirektore Daina Tutiņa atzīst, ka tikai Lubāna mitrāja apsaimniekošanas projekta sabiedriskās apspriešanas laikā uzzinājusi par tā paplašināšanu. Līdz

tam par šo nav runāts nevienā darba grupā. Visiem tas bijis pārsteigums. Izpilddirektore piekrit K.Rakstiņa teiktajam, ka pat sabiedriskās apspriešanas laikā netika pieminēts, ka aptuveni 3000 hektāru tiek izņemti no saimnieciskās darbības kopā ar mežiem un visu pārējo. Pēc publiskās apspriešanas cilvēki, saprotams, rakstīja iesniegumus, iebilstot pret šādu mitrāja teritorijas paplašināšanu. Cilvēku iesniegumus vāca, viņi paši tos sūtīja pašvaldībai... “Es tos apkopāju un vēl vienā dokumentā no pašvaldības argumentēju, kāpēc mēs to negribam. Kopumā pamatojumu aptuveni 90 lapas nosūtīju gan “Enviro” projektam, gan Dabas aizsardzības pārvaldei, kas projektētājiem devusi šo uzdevumu,” sacīja D.Tutiņa. Solīts, ka februāra beigās pašvaldība saņems jau precizēto mitrāja lieguma teritorijas dokumentu, ko projektētāji cer apstiprināt maijā. Pa šo laiku pašvaldība varēs dokumentu izskatīt. Solīts, ka liegumā nebūs šo strīdīgo teritoriju, bet izpilddirektore netic. Ja neieliks Dabas pārvalde, tad to var izdarīt VARAM, jo mitrājus vajag, lai valstij

Foto - A.Krisanovs

Darīts iespējams. Balvu novada pašvaldības izpilddirektore Daina Tutiņa, aizstāvot iedzīvotāju intereses, projekta virzītājiem un dabas pārvaldei aizsūtījusi teju 90 lapas ar pretenzijām.

nebūtu jāmaksā soda naudas. Novada domes priekšsēdētāja vietniece Sandra Kapteine klātesošos informēja, ka šajās dienās saņemts pieprasījums par Bolupes palielēm. Iespējams, tur arī veidos kaut ko zaļu.

Rāda TV

Vai garantēts kautiņš?

Aizvadītajā sestdienā LTV1 raidījumā “Vides fakti” žurnālists uzrunāja vairākus ar Lubāna mitrāju saistītus cilvēkus – gan amatpersonas, gan projektu virzītājus, gan dabas pētniekus – jautājot, – viegli vai grūti atrast kompromisu starp iedzīvotājiem, pašvaldībām un dabas aizsardzību?

Lubāna mitrāja apsaimniekošanas plāns tiek izstrādāts ar mērķi, lai būtu kā rokasgrāmata, kā saimniekot mitrājā. Publiskajā apspriešanā visvairāk iebildumu saņemts no Balvu novada Bērzsils pagasta iedzīvotājiem, jo tur bija iecerēts paplašināt īpaši aizsargājamo teritoriju, iekļaujot tanī blakus esošos bioloģiski vērtīgos zālājus. Dabas speciāliste šo situāciju novērtēja

šādi: “Kaut vai katra puse uz sanāksmi atnāk ar to stingro viedokli, bet, kad izstāsta visu, arī cilvēki saprot, ka nav par ko īsti kašķi celt. Lubāns nu nav tā vieta, kur šausmīgi jākaujas.” Televīzijas raidījumā izskanēja, ka bez pašvaldību piekrišanas šo plānu nevar pieņemt. Taču tālāk sekoja norāde, lai pašvaldības nenostājas tikai iedzīvotāju pusē, bet arī domā, kā aizsargāt šo unikālo dabas teritoriju. Lubāna mitrāja aizsardzības plānu divu gadu garumā izstrādāja vairāk nekā desmit eksperti un 15 cilvēku liela konsultatīvā grupa. Ar ko īpaši Lubāna mitrāja teritorija? Lubāna mitrāja vērtība ir purvainie meži, slapjās pļavas, upītes, Aiviekste, kas tek caur vēsturiskajiem klāniem, kādi nu tie pēc meliorācijas saglabājušies. Tā ir Natura 2000 teritorija.

Pa pelēča pēdām

Noslēgusies vilku medību sezona

2023. gada 20. februārī līdz ar 300 vilku nomedīšanu ir beigusies 2022./2023. gada vilku medību sezona. 300 vilki bija pieļaujama vilku nomedīšanas apjoms, kādu šosezon noteica Valsts meža dienests, - informē Valsts meža dienesta sabiedrisko attiecību speciāliste Iveta Pavziniuka.

Šosezon visvairāk vilku nomedīts Valsts meža dienesta Centrālvidzemes virsmežniecībā – 47 dzīvnieki, kam seko Ziemeļkurzemes virsmežniecība ar 42 nomedītiem vilkiem un Austrumlatgales virsmežniecība ar 36 nomedītiem vilkiem. Vismazāk – 11 vilku – nomedīts Rīgas reģionālajā virsmežniecībā.

Latvijā vilks ir īpaši aizsargājama, ierobežoti izmantojama suga, kuru drīkst medīt stingri noteiktos apjomos, saglabājot labvēlīgu vilku populācijas stāvokli. Medību sezonā tiek noteikts tāds pieļaujama nomedījamo vilku apjoms, kas neapdraud šo dzīvnieku populācijas atjaunošanos un vienlaikus dod iespēju medniekiem mazināt zaudējumu risku, ko plēsēju koncentrācija un to uzvedības pārmaiņas rada lauksaimniecībai.

Sākotnēji Valsts meža dienests bija noteicis pieļaujamo vilku nomedīšanas apjomu 280 dzīvnieku apmērā, kas tika izpildīts 2022. gada 28. decembrī. Ņemot vērā vilku nodarīto postījumu pieaugumu un šajā medību sezonā iegūtos datus par vilku populāciju, Valsts meža dienests šī gada 31. janvārī nolēma palielināt pieļaujamo vilku nomedīšanas apjomu par 20 dzīvniekiem, t.i., līdz 300 vilkiem – maksimālajam apjomam, kādu nosaka pašlaik spēkā esošais pelēkā vilka sugas aizsardzības plāns. Papildu noteikto vilku nomedīšanas apjomu bija atļauts izmantot tikai to novadu teritorijās, no kurām Valsts meža dienests šajā medību sezonā līdz 30. janvārim bija saņēmis pārbaudāmu informāciju par vilku nodarītajiem postījumiem mājlopiem.

Medību noteikumi nosaka, ka vilkus medību sezonas laikā drīkst medīt no 15. jūlija līdz noteiktā nomedīšanas apjoma sasniegšanai, bet ne ilgāk par 31. martu. Iepriekšējā vilku medību sezona noslēdzās 2022. gada 23. janvārī.

I.Pavziniuka informē, ka Balvu novadā nomedīti 15 vilki: Baltinavas pagastā – 1, Lazdukalna pagastā – 1, Lazdulejas pagastā – 1, Medņevas pagastā – 2, Rugāju pagastā – 1, Susāju pagastā – 5, Vectilžas pagastā – 1, Vecumu pagastā – 3.

Pēdējie divi atļautie nomedījamie vilki tika nomedīti Medņevas pagastā.

Valsts meža dienests Balvu novadā 2022.gadā reģistrēja četrus vilku uzbrukumus: trīs Vecumu pagastā (nogalināti divi suņi, pazudis viens suns), Bērzkalnes pagastā nogalinātas 11 aitas.

Veiksme uzsmaida Šķilbēnu vīriem

Ja kādam veicies medībās, tad ziņas par to ātri izplatās. Tā bija arī ar papildu noteikto vilku nomedīšanas apjomu, ko bija atļauts medīt arī Balvu novadā. Un pēdējos divus pelēčus no 20 nomedīja Staņislavs Šakins un Jānis Šakins no mednieku biedrības “Šķilbēni”.

Jānis Šakins stāsta, ka no rīta vai, pareizāk sakot, četrus no rīta vienā barotavā *nozīmējās* vilks. Barotavā ir uzstādīta novērošanas kamera, kas reaģē uz kustību. “No rīta braucu skatīties, kur tie vilki aizgājuši, viens vai divi. Tā kā bija svaigs sniegs, bija redzams, ka gājuši divi vilki, un iegājuši valsts

meža masīvā. Piezvanīju Valsts meža dienestam, vai vilki vēl ir medījami, vai nav nomedīts jau viss atļautais plēsēju skaits. Pēc brīža man atzvanīja, ka divi vēl palikuši. Tieši tik, cik mums vajadzēja,” secināja mednieks. Apbraucot meža masīvu, sešus kvartālus, Jānis konstatēja, ka vilki nav izgājuši ārā no meža. Ap divpadsmitiem viņš organizēja vilku medības, aicinot ne tikai savu mednieku kolektīvu, bet arī kolektīvu vadītājus no citiem mednieku kolektīviem novadā. Ir izveidota mednieku grupa šādām medībām. “Vilki nav ēdams medījums, tādēļ ne visi grib braukt uz medībām,” pajoko mednieks. Uz medībām sapulcējās 28 mednieki un pieci dzinēji, kas brauca to meža masīvu dzīt. Pēc desmit minūtēm

atskanēja pirmais šāvieni, kas bija veiksmīgs Staņislavam Šakinam. Otro vilku bija manījuši divi mednieki, bet vilks, saodis viņus, nelīda ārā. Uz kāda stūra tas pieskrēja Jānim, bet metās atpakaļ, taču mednieks bija veiklāks. Veiksme šoreiz nostājās mednieka pusē. Nomedījamo vilku skaitu 300, par divdesmit pelēciem vairāk, šajā medību sezonā Valsts meža dienests palielināja saistībā ar to, ka pieaudzis reģistrēto ziņojumu skaits par vilku uzbrukumiem un tajos nodarīto postījumu apjomu. Medīt vilkus bija atļauts 18 novados, tostarp Balvu, ko veiksmīgi savā medību teritorijā arī izmantoja Šķilbēnu mednieki.

Lappusi sagatavoja I.Zinkovska

Tiekas ar iedzīvotājiem Šķilbēnu pagastā

Būtiski jautājumi, kas vēl ir procesā

Maruta Sprudzāne

Lauki paliek arvien tukšāki, – ar šo domu vairākus desmitus šanākušo pagasta kultūras centrā “Rekova” uzrunāja Šķilbēnu pagasta pārvaldnieks. Nosaucot skaitļus un faktus, Andris Mežals raksturoja pagasta saimniecību, bet vēlāk klātesošie iesaistījās debatēs un uzdeva jautājumus.

Labas un sliktas ziņas

Rekavas vidusskolas direktore ŽANNA MAKSIMOVA atzina, ka viņa lielākā rūpe ir vidusskolas darbība, taču prieks, ka pirmsskolā palielinās bērnu skaits (patlaban 53), un tas garantē zināmu nākotni. Tuvākais stratēģiskais uzdevums ir telpu paplašināšana. Taču vienlaikus direktore atzina vispārīgā tendenci, ka kopējais skolēnu skaits tomēr samazinās. Piesaucot iespējamo vidusskolu optimizāciju, viņa steidza teikt, ka vismaz pagaidām bažīties nevajadzētu, jo Rekavas vidusskola spēj izpildīt galvenos rādītājus. Kopā, ieskaitot pirmsskolu, mācās 171 skolēns. Direktore puda prieku, ka skolas vārds izskan valsts mēroga olimpiādēs, jo audzēkņi iegūst godalgotas vietas.

Novada Nemateriālās kultūras mantojuma centra “Upīte” direktors ANDRIS SLIŠĀNS aicināja Upīti apmeklēt augustā, jo būs beidzies aizvadītā gada vasarā iesāktais Upītes kultūras centra remonts, un svētkus kuplīnās labs koncerts.

Sliktā ziņa tā, ka aizsaulē devusies vietējā mediķe, ko vietējie vērtēja kā ļoti labu un atsaucīgu medicīniskā pakalpojuma sniedzēju. Taču tiek meklēts risinājums, un acimredzot apkalpot Upītes iedzīvotājus piekritīs uzrunātā feldšere no Briēžuciema pagasta. “Pacientu mums ir daudz, ne visus spēj apkalpot ģimenes ārsta doktorāts Rekovā, tāpēc feldšere ir ļoti gaidīta,” teica pagasta pārvaldnieks.

Katram sava rūpe

Sapulcē vairāki klātesošie bija satraukti par ceļu un ielu stāvokli. Piesauca Loginu ceļu, kas jau tā nogreiderēts, ka palicis bez virskārtas. Pārvaldes vadītājs teica, ka aptuveni 26 kilometrus pagastā šķērso valsts nozīmes autoceļi, un tos grasās atdot pašvaldības apkalpošanai. Taču problemātiska ir summa, par kādu to darītu, jo ar 1500 eiro kilometra remontam neko daudz iesākt nevar. Loginu ceļš jau kļuvis kā sile, tam nav nestspējas. Lai to remontētu un uzvestu vajadzīgo grants slāni, aprēķinātās izmaksas sasniedz vismaz 40 tūkstošus. “Esmu par šo jautājumu runājis ar Latvijas Valsts ceļiem, un viņi sola, ka varbūt uz 2024. gadu būs, lai gan nekādos plānos tas nav rakstīts,” teica pagasta pārvaldnieks. Savukārt novada pašvaldības izpilddirektora vietnieks JĀNIS BUBNOVS zināja teikt, ka notiek process ar mērķi apsaimniekošanā pārņemt trīs valsts autoceļu pārziņā esošos ceļus. Tas gan esot problemātiski, jo ceļi nav uzmērīti, nav sakārtota dokumentācija, un tas prasa finanses. Par to vizītes laikā novadā esot runāts ar satiksmes ministru, aicinot pievērst uzmanību šai problēmai.

Akcentēja Šķilbēnu ciema iedzīvotāju jau gadu desmitiem ieilgušu problēmjautājumu par Alejas ielas vecajiem kokiem. Proti, stiprāka vēja laikā tur lūst zari un pa kādam kokam. Kāds risinājums? A.Mežals teica, ka ir uzrakstīts iesniegums Latvijas Valsts ceļiem un šis jautājums ir procesā.

Daudzbērnu ģimenes māmiņa izteica vēlmi būt labāk informētai par atbalsta iespējām, kas pienāktos šajā statusā, ja vien kāds par to pastāstītu. Varbūt par to varētu informēt sociālais darbinieks? Neizpratni radījusi arī prasība atkārtoti meklēt un iesniegt iesniegumus, lai bērni saņemtu, piemēram, brīvpusdienas. “Vai nevarētu būt radīta vienota sistēma, kas tam sekotu līdzī un vajadzības gadījumā darbinieks operatīvi sazinātos ar ģimeni? Esmu strādājoša un man nav laika divreiz gadā skriet un meklēt šos iesniegumus. Bērnu skaits man taču nemainās,” bija māmiņas jautājums. Savukārt sociālā darbiniece atgādināja, ka jāvadās pēc valstī iedibinātās kārtības, un iesniegumi ir vajadzīgi, lai piešķirtu kādu no sociālo pabalstu veidiem. Ja ir prasība, tas jā dara arī divreiz gadā, taču iesniegumus var iesniegt arī elektroniski.

Iedzīvotājiem bija ļoti nopietns jautājums, ko viņa adresēja novada vadībai. Proti, kādi ir plāni ar skolu tikla optimizāciju un vai pagastā pēc pāris gadiem pastāvēs vidusskola? Māmiņa nopietni domā par sava bērna nākotni un izglītošanos un apsver iespēju, vai audzēknim tuvākajā nākotnē nenāktos turpināt izglītību Balvu Valsts ģimnāzijā.

Dienas vakarpusē. Balvu novada vadība Šķilbēnu pagastu apmeklēja darbdienas vakarpusē. Atnākušie iedzīvotāji uzdeva sev svarīgus jautājumus.

Svarīgs jautājums. Iedzīvotāja vēlējās zināt, kāda nākotne sagaida vietējo vidusskolu, vai to neskars optimizācija? Viņas jautājums bija arī, – vai pagasts nodrošinātu transporta pārvadājumus vairākiem skolēniem, kuri izvēlētos mācīties vidusskolā, kas nav pati tuvākā dzīvesvieta? Skolas direktore teica, ka vismaz divus gadus Rekavas vidusskola spēš pastāvēt. Savukārt novada domes priekšsēdētājs atgādināja, ka konkrētā vidusskola ir katra vecāka izvēle.

Sniega tīrīšanas darbos konkurences mūsu pagastā nav vispār. Pirmajā iepirkumā šim pakalpojumam nepieteicās neviens. Otrajā variantā nācās meklēt un speciāli aicināt pieteikties kādu pretendentu.

(No pagasta pārvaldnieka teiktā.)

Vai plānots darbs vasarā skolēniem? Andris Mežals atklāja, ka šāda darba pieredze pērnajā vasarā bijusi bēdīga neatsaucības dēļ. Bijušas ieplānotas 8 darbvietas, bet atsaukušies tikai divi kandidāti. Pārvaldnieks atgādināja, ka par vasaras darba iespēju jāseko informācijai NVA mājaslapā.

Fakti par Šķilbēnu pagastu

- ✓ 910 iedzīvotāju, 9 pagasta iestādes, pārraudzībā 83 km ceļu un 6 km ielu, zāles pļaujāmā platība aizņem 11 ha, 13 kapsētas.
- ✓ Pagastā strādā: pārvaldes vadītājs, klientu apkalpošanas speciālists, autobusa vadītājs, tehniskais strādnieks, santehniķis un tehniskais darbinieks vienā personā, apkopēja un 4 sezonas kurinātāji.
- ✓ Apkures sezonai sagatavoti 650 m³ malkas, 1 megavatsundas izmaksas ir ap 65 eiro.
- ✓ Divi skolēnu autobusi dienā kopā nobrauc gandrīz 170 km, izvadājot 65 skolēnus.
- ✓ Pagasts iedzīvotājiem sniedz sniega tīrīšanas, kravu pārvadājumu un asenizācijas pakalpojumus pēc cenrāža.
- ✓ Ceļmalas pļauj pagasta spēkiem, bet ceļu greiderēšanu nodrošina “Latvijas Valsts ceļi”, kas izmaksā ap 44 eiro kilometrā. Ja rodas vajadzība pēc papildspēkiem sniega tīrīšanā, talkā aicina saimniecību “Liepas Z”.
- ✓ Komunālās saimniecības jomā uzmanība vēršama Upītes un Rekavas ciemu ūdensvadiem, ko vajadzētu pārbūvēt, Upīte vajadzīga arī kanalizācijas pārbūve. Šķilbēnu ūdens stacija ir jauna, uzbūvēta ar vajadzīgajiem tīkliem.

Deputāti viesojas Kupravā

Iedzīvotāji noveco, problēmas krājas

Irēna Tušinska

22.februārī Balvu novada domes deputāti, tiekoties ar Kupravas pagasta iedzīvotājiem, uzklausa viņu sasāpējušās problēmas. Izrādījās, to ir daudz, sevišķi daudzdzīvokļu māju apsaimniekošanas jomā.

Sākot tikšanos, Kupravas pagasta pārvaldes vadītājs ALEKSANDRS TIHOMIROVS isumā informēja par situāciju pagastā. Šobrīd Kupravas pagastā deklarēti 302 iedzīvotāji, tomēr faktiski dzīvo aptuveni par 25% mazāk. Kā paveiktos darbus A.Tihomirovs minēja pagājušajā gadā izsolē pārdoto peldbaseinu. Tāpat saimnieki nomainījušies arī ēkai bijušās drenu cauruļu rūpnīcas teritorijā – tur tagad saimnieko firma, kas ražo pirtis, darba mājiņas un karkasu mājas, bet savu produkciju tirgo ne tikai Latvijā, bet arī Norvēģijā un Zviedrijā. Joprojām galvenie pagasta rūpju bērni ir bijusī skolas ēka un drenu cauruļu rūpnīcas teritorija. “Par skolas ēku interesējas Latvijas Aizsardzības ministrija. Par rūpnīcu arī interesējas uzņēmēji, kuri gribētu to iegādāties savā īpašumā. Taču tas būs garš un sarežģīts process,” informēja A.Tihomirovs. Viņš piebilda, ka sakarā ar apkures resursu cenu pieaugumu pagājušajā gadā sāka krūmu izgriešana pagasta teritorijā, kas turpināsies arī šogad. Šiem darbiem pagasts izmanto tikai savu tehniku un cilvēku resursus. Savukārt no pašdarbības kolektīviem pagastā darbojas krievu dziesmu ansamblis, lasītāji var apmeklēt bibliotēku, notiek arī kultūras pasākumi. Tāpat pagasta iedzīvotājiem ir iespēja apmeklēt sporta zāli. Uz deputātu jautājumu, – kuras skolas apmeklē vietējie bērni –, pagasta pārvaldnieks skaidroja, ka ar skolu autobusiem viņus nogādā gan Liepnas, gan Stacijas, gan Balvu skolās.

Parādi turpina pieaugt

A.Tihomirovs izklāstīja situāciju, kādā ir pagasta dzīvojamais fonds. Tajā ir trīs daudzdzīvokļu mājas, kurās attiecīgi aizņemti 40 dzīvokļi, 50 dzīvokļi un 4 dzīvokļi. No visiem dzīvokļiem privatizēti ir tikai viens, pārējie pieder pašvaldībai. A.Tihomirovs piebilda, – ja īstenosies kāda ar Aizsardzības ministriju saistītā iecere, nāksies atjaunot arī daudzdzīvokļu māju Nr. 9. Deputāti interesējās – kāda ir īres maksa par pašvaldības dzīvokļiem (12 centi par m²), kā arī par iespējām samazināt maksu par elektrību iedzīvotājiem, kuri dzīvo šajos dzīvokļos.

Tomēr galvenā problēma, kas pagastā turpinās daudz gadu garumā, ir pieaugošie iedzīvotāju komunālo pakalpojumu, apkures un elektrības parādi. A.Tihomirovs minēja, ka iedzīvotāju sakrāto parādu summas ir lielas – tie sasniedz pat 5 tūkstošus eiro. Uz deputātu jautājumu, kā šo problēmu risina, pagasta pārvaldnieks pastāstīja, ka pēc tiesāšanās jau nākamajā mēnesī trīs iedzīvotājiem būs jāpamet ciemats. Viņiem ierādīs ar malku apkurināmu apdzīvojamo platību Žiguros. A.Tihomirovs pastāstīja, ka cīņa ar parādniekiem notiek pārsvarā pārrunu ceļā, jo kaut kā citādāk ietekmēt viņus ir grūti: “Piemēram, ja atslēgsim viņiem ūdeni, cietīs kaimiņi. Līdz 2009.gadam izmantojam metodi – nogriezt nemaksātāju dzīvokļos radiatorus. Taču tas tikai radīja problēmas, jo pašiem vien tie bija jānogriež, jāpiemetina, turklāt vēl lielākas problēmas būtu, ja nekurinātā dzīvoklī uzrastos pelējuma sēnīte.” Tāpat problēmas rodas, apsaimniekojot četru dzīvokļu māju, kurā privatizēti viens dzīvoklis, jo, veicot jebkuru remontu, šim dzīvoklim jāsedz 25% no izmaksām.

Skolas ēku piedāvā Aizsardzības ministrijai

Jau ilgāku laiku tukšo skolas ēku pagasts uztur un apsaimnieko par pašvaldības līdzekļiem. Uz jautājumu – konkrēti kādas vēlnes par skolas ēkas iespējamo izmantošanu izteikusi Aizsardzības ministrija, atbildēja novada domes priekšsēdētājs SERGEJS MAKSIMOVŠ: “Ne tik daudz Aizsardzības ministrija to grib, cik mēs. Nekas neliecina, ka karš Ukrainā drīz beigsies. Saistībā ar šī brīža situāciju piedāvājam Aizsardzības ministrijai izmantot mūsu skolu telpas Mežvidos, Baltinavā, Tilžā, Viksnā, arī Kupravā. Droši vien esat ievērojuši, ka ik pēc laika no Alūksnes atbrauc puīši pašaudīties, jo te notiek militārās mācības. Noteikti esat dzirdējuši, ka Latvijā atkal tiek ieviests obligātais militārais dienests, un šobrīd Aizsardzības ministrija meklē, kur izveidot apmācību centrus. No militārā viedokļa izvietot kara bāzi tik tuvu Krievijas

Deputāti uzklausa Kupravas iedzīvotājus. Kupravieši uz tikšanos ieradās diezgan kuplā skaitā – nelielajā aktu zālē brīvu vietu nebija. Lielākā daļa no viņiem bija cienjamos gadus. Viņi neslēpa, ka jūtas pašvaldības aizmirsti un noniecināti.

robežai nebūtu prātīgi, bet mācību centru, kur nav tanku un raķešu, varētu. Aizsardzības ministrija pašlaik spriež – būvēt jaunus apmācību centrus vai pārņemt pašvaldības īpašumus. Interese ir. 2. un 3.martā pie mums ciemosies aizsardzības ministre. Nedomāju, ka viņa uzreiz sniegs konkrētu atbildi, bet mēģināsim par to diskutēt.” Domes priekšsēdētājs uzsvēra, ka tādēļ skolas ēka 4300 m² platībā jāuztur relatīvi labā kārtībā. Tāpat S.Maksimovs minēja, ka nav aizmirsta arī “Kupravas mazuta diķa” problēma, un šobrīd jau esot izpētīts, cik mazuta tajā izlijis. Viņš informēja, ka pagasta teritorijā nozāģētos krūmus drīzumā novērtēs un pārdos šķeldā, kā arī piebilda, ka pēdējā laikā vērojams šķeldas cenu kritums.

Savas pretenzijas neslēpj

Diezgan mierīgā gaisotnē iesāktā sapulce, iedzīvotājiem uzdodot aizvien jaunus jautājumus, drīz vien iekarsa. Izrādās, kupraviešiem sakrājies ļoti daudz pretenziju pret pagasta pārvaldes vadītāju A.Tihomirovu, viņa vadības metodēm, kā arī nepaveiktajiem darbiem. Kā pirmā izskanēja sūdzība par gadiem neremontēto pagastmājas aktu zāli, galvenokārt grīdu. Iedzīvotāji sūdzējās, ka tādā zālē ir kauns aicināt ciemos citu pagastu pašdarbības kolektīvus. Kluba dizains saglabājies kopš padomju laikiem, bet grīda ir tik nelīdzena, ka tur nevar notikt ne vingrošanas nodarbības, ne deju kolektīvu uzstāšanās. Izskanēja arī priekšlikums paplašināt zāli, jo aiz tās atrodas neizmantojama telpa. *Akmens* nonāca arī laikrakstu “*Vaduguns*” un “*Balvu Novada Ziņas*” lauciņos, jo iedzīvotāji uzskata, ka šie preses izdevumi pārāk maz pievēršas pagastā notiekošo aktivitāšu atspoguļošanai. Turklāt ne pagasta, ne novada vadības pārstāvji nekad neapmeklēja pagasta pasākumus, bet pašizliedzīgākie un aktīvākie Kupravas iedzīvotāji, kuri iegulda daudz pūļu sabiedriskās dzīves uzturēšanā un pagasta sakārtošanā (nereti par saviem līdzekļiem), nekādā veidā netiek stimulēti – ne ar apbalvojumiem, ne kā citādi. S.Maksimovs apsoliņa, ka visus šos iebildumus noteikti ņems vērā, un solīja, ka centīsies pats personīgi ierasties Kupravā uz 8.marta pasākumu. Savukārt deputāte S.Kindzule rosināja aktu zāles remontam izmantot daļu no līdzekļiem, ko iegūs no izzāģēto krūmu pārdošanas, jo būtu tikai loģiski, ka vismaz puse naudas nonāktu pagasta rīcībā.

Tā kā Kupravas iedzīvotāji noveco, daudzas problēmas saistītas ar senioru iespējām nokļūt Balvos, dodoties uz aptieku vai ārstniecības iestādi. Pensionāri rosināja, lai pašvaldība vismaz vienu reizi mēnesī noorganizē kādu automašīnu, kas varētu aizvest viņus uz Balvieni un atpakaļ, jo privātie šoferi par to prasa *barģu* naudu. Izskanēja arī citi ar transportu, slikti iztīrītiem ceļiem saistīti jautājumi, jo liela daļa Kupravas iedzīvotāju ir ļoti veci un slimi, ar pārvietošanās grūtībām. Tāpat iedzīvotāji vēlētos atjaunot atpūtas vietu pagasta centrā un izvietot tur soliņus, kur veciem cilvēkiem atpūsties.

Runga ar diviem galiem

Izskanēja pretenzijas arī par slikti apgaismotajām ielām, īpaši pie daudzdzīvokļu mājām, kur no vairāk nekā desmit laternām darbojas tikai dažas. Sevišķi kritiska situācija ir pie vienas no daudzdzīvokļu mājām, ko apgaismo tikai viena laterna. Turklāt problēma joprojām nav atrisināta, kaut iedzīvotāji par to sūdzējās jau pagājušajā gadā. Vakaros cilvēki, daudzi no kuriem ir gados veci, pārvietojas, riskējot ar dzīvību, *ātrās* palīdzības ekipāžas ar grūtībām atrod vajadzīgo iebrauktuvi. Izskanēja arī priekšlikums pie kāpņu telpu ieejām izvietot uzrakstu ar dzīvokļu numuriem, lai mediķiem, sociālajiem darbiniekiem un citiem cilvēkiem būtu vieglāk orientēties, meklējot konkrētu dzīvokli. Neizpalika sūdzības arī par citām komunālās apsaimniekošanas problēmām daudzdzīvokļu mājās, tostarp noplūdušiem pagrabiem, izdrupušām kāpnēm, bīstamiem balkoniem, dzīvokļu durvju nomainīšanu, neesošām iespējām nomainīt radiatorus un citām. Tostarp iedzīvotāji izrādīja neapmierinātību ar pagasta pārvaldnieka atšķirīgo attieksmi pret iedzīvotājiem, kā arī daudziem apsolutiem, bet neizdarītiem darbiem. Apspriežot visas šīs problēmas, galvenais secinājums bija tāds: māju apsaimniekošanai pietrūkst līdzekļu, un viens no to veicinošiem faktoriem ir iedzīvotāju gadiem krātie īres, elektrības un apkures parādi, kas jāsedz pašvaldībai no saviem līdzekļiem, tādējādi atņemot tos no namu apsaimniekošanai paredzētās naudas. A.Tihomirovs informēja, ka katru gadu iedzīvotāju parādsaistības pieaug aptuveni par 10 tūkstošiem. “Tā ir nauda, ko pagasts samaksā parādnieku vietā, turklāt tā ir nauda, kas būtu jāiegulda dzīvojamā fonda remontos un teritorijas labiekārtošanā. Tā ir runga ar diviem galiem,” secināja deputāts Jānis Trupovnieks.

Sapulces gaitā S.Maksimovs paskaidroja, kāda ir jaunā pašvaldību likumā noteiktā iedzīvotāju padomju dibināšanas kārtība. Viņš solīja, ka nākamajā mēnesī novada pašvaldība izstrādās nolikumu, kurā noteiks, kā tiks ievēlēti iedzīvotāju padomes. Līdz aprīlim, kad novada vadība plāno vēlreiz apsekot visus pagastus, pieņems arī Kupravas iedzīvotāju priekšlikumus šajā jautājumā. S.Maksimovs rosināja līdz aprīlim apdomāt, kurus iedzīvotājus kupravieši vēlētos izvirzīt iedzīvotāju padomes vēlēšanām. Tāpat domes priekšsēdētājs solīja apdomāt, kā risināt pārējos sapulcē izteiktos priekšlikumus, īpaši par aktu zāles remontu, jo šim nolūkam varētu izmantot daļu naudas par pagasta teritorijā izzāģētajiem krūmiem. Savukārt jau maijā kupravieši varētu ievēlēt iedzīvotāju padomi, kas turpmāk iesaistīsies sasāpējušo problēmu risināšanā. Noslēgumā iedzīvotāji no pašvaldības pārstāvjiem saņēma solījumu izremontēt pagastmājas aktu zāles grīdu, sarūpēt transportu, lai reizi mēnesī aizvestu pensionārus uz Balviem, kā arī atjaunot atpūtas vietas galdu un soliņus.

Gatavojas valsts tehniskajām apskatēm

Palīdz kontrolēt un gādā par drošību

Maruta Sprudzāne

Palēnām tuvojas pavasaris, un ar martu Valsts tehniskās uzraudzības aģentūra atklāj lauksaimniecības sezonu. Notiks valsts tehniskās apskates traktortehnikai maksimāli tuvu tās atrašanās vietai.

Valsts tehniskās uzraudzības aģentūras sabiedrisko attiecību speciālists Jānis Mergups-Kutraitis ar laikraksta starpniecību atgādina, – lai piedalītos ceļu satiksmē, traktortehnikai un tās piekabēm jābūt tehniskā kārtībā un tās jāuzrāda ikgadējai tehniskajai apskatei. Apskates laikā vadītājam jābūt līdzīgi derīgai atbilstošās kategorijas vadītāja apliecībai, tehnikas reģistrācijas apliecībai un derīgai OCTA polisei.

Lai mazinātu drošības apdraudējuma riskus, kurā iesaistīta tehnika, ar šī gada 1.janvāri spēkā stājušās papildinātas tehniskās apskates prasības. Proti, traktortehnika un tās piekabe, kuras izgatavotāja noteiktais maksimālais braukšanas ātrums nepārsniedz 30 km/h, jābūt aprīkotām ar pazišanas zīmi "Lēngaitas transportlīdzeklis". Aizmugurē pie piekabes un puspiekabes, kuru garums, ieskaitot jūgierīci, pārsniedz astoņus metrus, kā arī pie piekabes un puspiekabes, kuru pilna masa pārsniedz 10 tonnas, jāaprīko ar pazišanas zīmi – dzeltenais gaismu atstarojošs taisnstūris ar sarkanu fluorescējošu apmali. Turpmāk vairāk tiks pievērsta uzmanība

✓ Apskate notiek pēc iepriekš saplānotā izbraukuma grafika vai arī individuāli, izsaucot inspektoru uz traktortehnikas atrašanās vietu.

arī traktortehnikas un tās piekabju galveno lukturu un atstarotāju novietojumam.

Kur notiks apskates un kā par tām uzzināt?

J.Mergups-Kutraitis saka, ka, atšķirībā, piemēram, no CSDD, aģentūras speciālisti var doties tur, kur atrodas konkrētā tehnikas vienība. Tas var būt mājas pagalmā vai arī kaut mežā. Protams, ir konkrēti apdzīvoto vietu grafiki pagastos ar iespēju sapulcināt vairākus traktortehnikas īpašniekus vienkopus. Traktortehnikas īpašniekus aicina taupīt savu laiku un ikdienas darbu plānošanā izmantot interaktīvu valsts tehniskās apskates rīku/karti, ko var atrast VTUA tīmekļa vietnē, sadaļā "Traktortehnikas tehniskās apskates". Tajā var meklēt vajadzīgo laiku vai traktortehnikai pietuvināto apskates vietu, vadoties pēc kartes lietošanas pamācības.

J.Mergups-Kutraitis uzsver, ka valsts tehniskā apskate tiek veikta ar mērķi nodrošināt cilvēku veselībai, dzīvībai un apkārtējai videi nekaitīgas traktortehnikas un tās piekabju piedalīšanos ceļu satiksmē. Savukārt ceļu satiksme notiek it visur, kur iespējama braukšana, tas nozīmē, ka arī lauku ceļos, lauku teritorijās, fermās un citos objektos. Tehniskā apskate palīdz kontrolēt transportlīdzekļu tehnisko stāvokli, kā arī aktualizē to reģistru, traktortehnikas un tās vadītāju informācijas sistēmu, atklāj meklēšanā esošos transportlīdzekļus un veic normatīvajos aktos paredzētās kontroles funkcijas.

Īsumā

Pagaidām daudz neskaidrību, jānogaida

Ja SIA "Balvu autotransports" neiegūs līguma slēgšanas tiesības par sabiedriskā transporta pakalpojumiem ar autobusiem līdz 2033. gadam maršrutu tīkla daļā "Gulbene, Alūksne, Balvi" un līgums būs noslēgts ar kādu citu uzņēmēju, sabiedrības darbība būs izbeidzama. Balvu novada finanšu komitejas sēdē izskanēja jautājums: kas nākotnē notiks ar šī uzņēmuma darbību?

Uzņēmuma valdes priekšsēdētājs Valdis Ančs akcentē, ka pagaidām ir daudz neskaidrību. Uzņēmumam ir sadarbības līgums ar Gulbeni un kopā apspriež turpmāko darbību. Komitejas sēdē V.Ančs teica: – Iepazīstoties ar atzinumu, jāpiekrīt, ka likumdošana to paredz, taču, manuprāt, ir visai šaurs skatījums uz pašvaldību iestādēm un uzņēmumiem. Vajadzētu skatīt divas lietas: uzņēmumi, kurus pašvaldība dotē, un uzņēmumi, kuri tirgū darbojas kā līdzvērtīgi komersanti. Mēs esam šis komersantu piemērs, kuri sniedzam savus piedāvājumus bez pašvaldības līdzfinansējuma, cīnoties par vietu tirgū. No tirgus mazos uzņēmumus cenšas izspiest. Kādu laiku mēs zaudējam pārvadājumus, to pārņēma SIA "Sabiedriskais autobuss", un līdz ar to viņi automātiski samazināja cilvēku loku, kas bija nepieciešams, bet pārējos atlaida. Mēs to gadu noturējāmies, darba vietas saglabājām. Bet viņiem izdevīgāk ir autobusus remontēt Rīgā, nevis uzturēt bāzi te uz vietas, lai gan galarezultātā sanāk tas pats cipars. Mēs rēķināmies, ka aiz katra darbinieka tomēr stāv ģimenes.

Uzņēmumā pašlaik ir vairāk nekā 30 darbinieku, sākot ar autobusu vadītājiem, mehāniķiem, grāmatvežiem un citiem ikdienas darba darītājiem. Pašlaik ir līgums līdz 31.martam. No Autotransporta direkcijas saņemts uzaicinājums uz sarunām par līguma pagarināšanu. Taču vēl turpinās pārsūdzības. SIA "Balvu autotransports" ir vairākkārt pārsūdzējis rezultātus, apstrīdot konkursu uzvarētājus. Uzskatu, ka Konkurences padomes paziņojumi ietekmēs lēmumu pieņemšanu darbības pagarinājumā līdz desmit gadu konkursa noslēgšanai.

Viņš akcentēja vēl otru svarīgu jautājumu. Proti, ja uzņēmums izbeidz pasažieru pārvadājumus, tad izbeidzas arī vietējās autoostas darbība. Var jautāt: vai būs, kas šo pakalpojumu pārņem, jo tas nav nekāds liels bizness.

Novada domes priekšsēdētāja Sergeja Maksimova prognoze: "Ja esam līdzdalībnieki šajā kapitālsabiedrībā un ja netiek noslēgts līgums, tad mums pašiem būs jāvērtē, ko darīsim ar šo uzņēmumu. Šobrīd vēl ir cerība."

Ukrainas kara gadadienā

Gads ir ilgi, kara gads – vēl ilgāk

Irēna Tušinska

Piektdien, skanot izjustām vokālā ansambļa "Melodija" dziesmām, medņevieši dalījās skaudrās atmiņās par gadu, kas aizritējis kopš Krievijas pilna mēroga iebrukuma Ukrainā. Pasākumā "No sirds uz sirdi" pagasta pārvaldnieks Juris Prancāns, kā arī Ukrainas bēgļu mentore Jolanta Sauleviča-Logina pastāstīja par šī gada laikā pieredzēto, bet noslēgumā sirsnīgus pateicības vārdus par palīdzību teica ukraiņu ģimene Vita un Mikola Skidan.

"Gads – tas ir ilgi, bet kara gads – vēl ilgāk. Pirms gada mēs vēl nenojautām ne ukraiņu spītu un drosmi, ne mūsu solidaritātes spēku. To, cik daudz mēs varam palīdzēt saviem draugiem – ukraiņiem. Arī pie mums mājvietu uz ilgāku un ne tik ilgu laiku ir raduši daudzi ukraiņi, kuri bēguši no kara briesmām, lai pasargātu sevi un savus bērnus. Mēs uzņemam šos cilvēkus, lai viņi būtu drošībā," uzrunājot klātesošos, teica Medņevas tautas nama vadītāja Skaidrite Šaicāne.

Saspringts, negulētām naktīm un rūpēm pilns šis kara gads bijis pagasta pārvaldes vadītāja Jura Prancāna dzīvē. Viņš dalījās atmiņās par laiku, kas mainīja ne tikai visas pasaules, bet arī Latvijas iedzīvotāju, tostarp viņa, ikdienu. Medņevas pagasta pārvaldnieks atklāja, ka pirmos ukraiņu bēgļus, četras sievietes, sagaidīja zīmīgā datumā – 8.martā. Daži no kara bēgļiem Medņevā neuzkavējās ilgi, – atvilkuši elpu, viņi devās tālāk. Citi šeit palika ilgāk. "Visi, kuri ieradās pagastā, šķērsojot Krievijas robežu, bēga no okupētajām teritorijām – Dondasa, Doņeckas, Luhanskas.

Iebraucot svešā valstī, viņi, protams, nevarēja saprast, ko darīt, kā rīkoties tālāk. Tāpēc palīdzējām arī ar padomiem. Cilvēki atpūtās – kurš īsāku, kurš ilgāku brīdi, lai, sazinoties ar paziņām, kuri bēgļu gaitās devušies agrāk, izlemtu, kurp doties tālāk. Daudzi caur Polijas teritoriju atgriezās Ukrainas neokupētajā daļā," atmiņās dalījās pagasta pārvaldnieks. Viņš pastāstīja, ka bēgļi braukuši gan ar personīgajām automašīnām, gan nākuši kājām, daudzi izmantoja arī sabiedrisko transportu, un viņiem visiem noderēja vietējo palīgu padomi un atbalsts: "Viena no problēmām bija, ka ukraiņi ieradās ar valūtu, kas pie mums netiek izmantota – grīvnām, dolāriem, Krievijas rubļiem. Stāstījām, ka jābrauc uz Rīgu un turpat veikalā "Origo" valūtas maiņas punktā var naudu samainīt. Daudzi tā arī darīja." J.Prancāns pastāstīja gadījumus, kas visspilgtāk saglabājušies atmiņā. Piemēram, kad, sagaidot kādu bēgļu automašīnu kolonu, pateicis "Slava Ukrainai": "Atbildējuši 'gerojam slava', viņi mani gandrīz nospieda savos apskāvienos. Ļoti sirsnīgi cilvēki." J.Prancāns atklāja, ka bēgļiem piedāvāja iespēju piedalīties pareizticīgo Lieldienu dievkalpojumā Viļakas pareizticīgo baznīcā. Visi bēgļi, kuri atpūtušies devās tālāk, ar lielu sirsnību pateicās par sniegto palīdzību, atstāja savus tālruņa numurus un joprojām nereti piezvana Jurim no Vācijas vai Īrijas. "Vēl nesen uzrakstīja ukraiņu bēglis, kurš pie mums caur Krieviju ieradās kājām, bet tagad strādā Īrijas austeru fermā. Viņš man uzrakstīja: "Jūs bijāt pirmais cilvēks no normālās pasaules, ko satikām."

Pagasta pārvaldnieks pastāstīja, ka nereti bēgļi ieradās naktīs, tādēļ ir gadījies celties, lai brauktu pēc viņiem ne tikai vienreiz, bet pat

Dalās atmiņās. J.Prancāns noslēgumā pasniedza savu ziedojumu akcijai "Gaismu Ukrainai!" – vairākus led lukturišus.

līdz trim reizēm nakts laikā. Savu palīdzību neatteica arī citi novada iedzīvotāji, ja bēgļiem tāda bija vajadzīga, uz darbu dodoties pat svētdienās. "Visu vasaru skolas internātā pastāvīgi uzturējās aptuveni 30 bēgļi – cits ilgāk, cits ne tik ilgi. Bija ģimenes, kuras pie mums nodzīvoja diezgan ilgi." Savu stāstījumu J.Prancāns rezumēja ar vārdiem, ka šis kara gads ir mainījis mūsu un arī rietumvalstu attieksmi, jo līcis saprast, ka Krievija nav neuzvarama un pret tās agresiju ne tikai var, bet vajag cīnīties. Viņš puda gandarijumu, ka daudzi ukraiņu bēgļi apmetušies novadā: "Dažas ģimenes pat iegādājušās dzīvokļus Balvos, strādā, nesēž uz pabalstiem. Pie mums ir ieradušies tikai labi un ļoti labi ukraiņi. Sliktu nav bijis. Prieks, ka arī vietējo iedzīvotāju attieksme pret viņiem ir pozitīva. Arī Viduču pamatskolā šobrīd mācās

četri ukraiņu bērni, bet viens apmeklē bērnudārzu."

Savos pārdzīvojumos un šī gada laikā gūtajos iespaidos dalījās arī bēgļu mentore Jolanta Sauleviča-Logina. Savukārt noslēgumā sirsnīgus paldies vārdus teica ukraiņu trīs bērnu ģimene Vita un Mikola Skidan, kuri savu mājvietu raduši Medņevas pagastā: "Mums pie jums Latvijā un Medņevas pagastā ir klājies lieliski. Liels paldies Jurim, Jolantai, Marutai, kuri atbalstīja un visu paskaidroja, padarot mums visu vieglu un saprotamu. Jūs esat ļoti, ļoti labsirdīgi un laipni cilvēki. Liels paldies jums, visai Latvijai un citām valstīm, kas mūs atbalsta, bet sevišķi jūsu pagastam! Jūs bijāt tik labestīgi, ka mūsu izvēle bija kopā ar bērniem palikt šeit! Esam ļoti priecīgi, ka nokļuvām tieši te."

Foto - A.Kirsanovs

Ukraini mij gredzenus Balvos

Gada laikā nosvin divas kāzas

Sanita Karavoičika

Ir zīmīgais 24.februāra vakars, un es ciemojos pie kādas jaunas, jaukas ukraiņu ģimenes mazā dzīvoklīti Balvos. 33 gadus jaunajai TAIŠIJAI DIGOĻANAI un viņas vīram ANDRIJAM, kuram ir 32, stāstāmā daudz. Mēs runājam par karu viņu mājās Ukrainā, par dzīvi šeit, Latvijā, un, protams, arī par pēdējā laika patikamāko notikumu jauno cilvēku dzīvē – viņu kāzām.

Taisijas un Andrija stāsts ir neparasts, jo viņi par sievu un vīru kļuvi divreiz. Jaunā sieviete stāsta, ka ar Andriju pazīstami kopš bērnu dienām. "Dzīvojām netālu viens no otra, mazā pilsētiņā – Hersonas apgabala Skadovskā, kurā ir aptuveni 18 tūkstoši iedzīvotāju. Mūsu vecāki viens otru pazina un zināja, tāpat arī mēs. Bieži tikāmies, jo abi esam Jehovas liecinieki. Bērniņā bijām draugi, bet vēlāk, pēc vairākiem gadiem, sākām satikties. Saprātām, ka mūsu starpā ir kaut kas vairāk nekā draudzība," atklāj Taisija. Pagājušā gada sākumā Andrijs savu izredzēto bildināja, un viņi sāka plānot kāzas. Andrija mammai Skadovskā pieder neliela privātmāja, viņš jau bija izplānojis, ka vienā mājas pusē dzīvos mamma, otrā – jaunā ģimene. "Sazīmēju istabu plānu, visu pārprojektēju, iegādājāties sadzīves tehniku, traukus, pat dažus celtniecības materiālus jau nopirku. Gatavojāties kāzām un jaunai dzīvei, bet... vienā dienā mūsu plāni sabruka un dzīve sagriezās kājām gaisā," stāsta Andrijs.

Neticējās, kā tā ir taisnība

Pienāca 24.februāra rīts. Taisijai bija brīvdiena, un viņa, kā parasti, no rīta ar mammu gāja iepirkties uz tirgu. Viena no pārdevējiem tobrīd lasīja jaunākās ziņas. Viņa arī bija tā, kas pavēstīja, ka Ukrainā tikko izsludināts kara stāvoklis. "Pirmā doma, kas mums ar mammu iešāvās prātā, bija, – tas ir joks! Sākumā neticējām, jo iepriekš nekas nevēstīja, ka kaut kas tāds vispār būtu iespējams. Bet drīz vien sapratām, ka nekādu joku nav," stāsta Taisija. Tās dienas rīts vēl joprojām atmiņā arī Andrijam, kuru pulksten 6 no rīta pamodināja brālēna zvans no Krimas. Viņš pajautāja, kāda situācija Skadovskā, un pastāstīja, ka sācies karš. "Sākumā nesapratu, par ko brālēns īsti runā, nebiju vēl pamodies. Ieslēdzu televīziju, un tiešām – ziņas stāstīja, ka karaspēks virzās uz Harkovu un Kijivu. Pamodās mamma, parunāju ar viņu. Domājām, ko darīt," stāsta Andrijs. Viņš saprata, ka vispirms vāja uzpildīt mašīnu, un devās uz tuvāko benzintanku, kur uzpildīja pilnu bāku ar benzīnu un gāzi. Dodoties projām, aiz Andrija jau bija redzama kilometru gara automašīnu rinda. "Tajā dienā aizgāju uz darbu, bet īsti pastrādāt nevarējām. Visi gaidīja, kas būs tālāk," atminas jaunais vīrietis. Drīz vien sākās ažiotaža – cilvēki izpirka veikalus, pēc kāda laika mazākie veikali aizvērās un strādāja tikai lielie. Pārtikas noliktavas strauji tukšojās, spriedze pieauga. Cilvēkiem bija bail. Bail pat izbraukt uz ceļa, pa kuru tajā brīdī pārvietojās tikai kara tehnikas kolonnas, jo nekad nevarēja zināt, kā viņi reaģēs uz ceļā satikto civilo automašīnu. Sākās panika. Kurš izbrauca no valsts, kurš nolēma palikt...

Pirmais pieturas punkts – Krima

Sākoties karam, liela daļa ukraiņu (arī Taisija un Andrijs) domāja, ka tas ilgs pāris mēnešus un tad viss beigsies. Viņi nolēma, ka līdz tam brīdim mazliet jāpadzīvo un jāpastrādā Krimā, kur Andrijam bija radnieki, bet Taisijai – draudzene. Pagājušā gada aprīlī beigās viņi devās uz turieni, bet 24.jūnijā Krimā nosvinēja kāzas. "Zinājām, ka mūsu mājās, Skadovskā, vairs nav iespējas apprecēties, tur jau vairs nekas nestrādāja. Tādēļ par sievu un vīru kļuvām Krimā," skaidro jaunā ģimene. Laulību ceremonija notika mazajā zālē, bez lieciniekiem, jo Krimā drīkst sarakstīties, arī esot divatā. Uz dzimtsarakstu nodaļu atrāca arī atbalsta grupa – Taisijas tētis, Andrija mamma, par kuriem nebija skaidrības, vai viņi vispār varēs atbraukt, un arī draugu pulciņš. "Kāzas atzīmējām nelielā kompānijā, bet viss bija, kā nākas – gan baltā ligavas kāzu kleita ar plīvuru, kuru iznomāja mūsu Krimas draugi, gan fotosesija, gan svētku mielasts," stāsta Taisija un Andrijs. Trīs mēnešus pēc kāzām, saprotot, ka karš tik ātri nebeigsies, jaunā ģimene pieņēma lēmumu doties tālāk – Eiropas virzienā.

Uz kuriem esam atbraukuši?

No savām mājām Skadovskā Taisija un Andrijs izbrauca katrs ar vienu koferi un mugursomu uz pleciem. Visu pārējo, kas nepieciešams, viņi nopirka laika gaitā vai saņēma kā humāno palīdzību. "Lidzi paņēmām pašas, pašas nepieciešamākās man-

Otrās kāzas – nu jau Latvijā.

Taisija un Andrijs otrreiz par sievu un vīru kļuva 2023.gada 3.februārī Balvu novada Dzimtsarakstu nodaļā. Viņi bija priecīgi par emocionālo laulību ceremoniju un kāzu viesiem, no kuriem daļa bija draugi no Ukrainas.

tas. Tas bija ekstremāli, jo īpaši situācijā, kad neko tādu neplāno. Mēs braucām un sapratām, ka, visticamāk, tas būs uz ilgu laiku," atklāj jaunā sieviete. Sākotnēji galamērķis bija Vācija, kur Ukrainas bēgļa statusā joprojām dzīvo Taisijas mamma. "No Krimas, protams, nekā savādāk izbraukt nevarējām, kā tikai caur Krieviju. Bija jābrauc caur Latviju, par kuru neko daudz nezinājām un pat iedomāties nevarējām, ka kādreiz dzīvē nonāksim šeit. Paziņu mums te nebija, bet sarakstījāmies ar brīvprātīgo Dmitriju no Balviem. Viņš palīdzēja – iedeva adresi un piekodināja, – kad šķērsosim robežu, lai dodam ziņu un braucam pie viņa. 55 garas stundas pavadījām uz Krievijas – Latvijas robežas, bijām ļoti noguruši un nosaluši. Pie jums, Latvijā, oktobra sākumā termometra stabiņš rādīja -2 grādus, bet mēs no Krimas izbraucām T-kreklos, džemperos un šortos. Jau pa ceļam sapratām, ka jāvelk arī siltās drēbes, jo bija ļoti auksts. No Ludonkas robežpunkta Balvos iebraucām pulksten 4 no rīta, un pirmā piecstāvu māja, ko atbraucot ieraudzījām, bija aizsista ar dēļiem... Galvā pazibēja doma – kur esam atbraukuši? Bet tā bija tikai pirmā doma, pēc tam viss mainījās," stāsta Andrijs.

Kāpēc gan ne?

Brīvprātīgais Dmitrijs atbraucējus uzņēma, pabaroja un izguldīja. Bija sarunāts, ka viņš palīdzēs izveidot izdevīgāko maršrutu līdz Vācijai, bet sākumā visi vienojās, ka Taisija un Andrijs pāris dienas atpūties un padzīvos Balvos. "Šajās pāris dienās mums bija arī iespēja apdomāt Dmitrija piedāvājumu palikt te. Izgājām pastaigāt pa pilsētu, skatāmies – ir trīs tirdzniecības centri, skaisti parki, viss labiekārtots un pieejams rokasstiepiena attālumā. Patikama pilsēta. Un tad es pie sevis nodomāju, – mūsu Skadovska iedzīvotāju skaita ziņā ir vismaz trīs reizes lielāka, bet 4–5 reizes mazāk komfortablāka nekā Balvi. Viens no lielākajiem plusiem šeit šķita krievu valoda – mums zināma valoda, kurā, kā izrādās, te ar daudziem citiem cilvēkiem varam sazināties. Vācijā viss būtu jāsāk no nulles, un tas biedēja. Turklāt Balvos bija arī darba iespējas un iespēja izīrēt dzīvokli. Daudz nedomājot, pieņēmām lēmumu palikt Latvijā, par ko esam ļoti priecīgi," skaidro Andrijs.

No otrajām kāzām emocijas visspilgtākās

Kad jaunā ģimene izbrauca no Krimas, viņi zināja, ka nevienā Eiropas valstī Krimas laulību apliecībai nebūs juridiska spēka, tādēļ, ierodoties Balvos, Taisija un Andrijs devās uz dzimtsarakstu nodaļu. "Parādījām savus Krimas dokumentus, kuri, protams, Latvijā nebija derīgi. Sakārtojām visu vajadzīgo vēstniecībā un iesniedzām laulību pieteikumu Balvu novada dzimtsarakstu nodaļā. Pēc mēneša – 3.februārī – vēlreiz kļuvām par sievu un vīru," teic jaunlaulātie. Viņi priecājas, ka uz svinībām varēja ierasties ukraiņu draugi, kuri šobrīd dzīvo Igaunijā, Jēkabpilī un citās Latvijas pilsētās. "Tas bija ļoti negaidīts un patīkams pārsteigums. Domājām, ka vienkārši sarakstīsīties, jo tās tomēr bija mūsu otrās kāzas. Savukārt jauniegūtie Balvu draugi saorganizēja skaistu vakaru ar dažādiem pārsteigumiem un balvām. Jāatzīstas, ka pat no pirmajām kāzām nav palikušas tik spilgtas emocijas kā no šīm," atklāj jaunlaulātie.

Labprāt pieņem izaicinājumus

Kopš oktobra sākuma jaunā ukraiņu ģimene par savām mājām sauc Balvus un apgalvo, ka viņiem ļoti paveicies, jo ir gan dzīvoklis, kur dzīvot, gan darbs. Ukrainā līdz pat pēdējai izbraukšanas dienai Taisija strādāja par pārdevēju lielā

Tagad vīrs un sieva. Taisija un Andrijs savā kāzu dienā 2022.gada 24.jūnijā Krimā.

tirdzniecības centrā Skadovskā. Kā pati saka, – bija labs grafiks un laba alga, savukārt Andrijs 14 gadus nostrādāja IT nozarē par montieri – ierīkoja interneta kabeļus privātmājās un dažādos objektos, taisīja projektus. Diemžēl mūspusē viņam tādu darbu darīt nav iespējas, bet Andrijs par to īpaši neskumst, jo tagad viņš var sevi pierādīt citā jomā. "Strādāju pie uzņēmēja Mārtiņa Bistera autoservisā. Savulaik par to ļoti sapņoju, jo man patīk viss, kas saistīts ar mašīnām – diagnostika, elektronika, remonts. Darbs man ļoti patīk, esmu vienkārši sajūsmā," apliecina Andrijs. Savukārt Taisija pieņēmusi izaicinājumu un jau šonedēļ iegūs kvalificētas manikīra speciālistes diplomu. Paralēli tam jaunā ģimene pamazām sākusi apgūt latviešu valodu, kas, viņuprāt, ir diezgan grūta un sarežģīta. "Pirmo līmeni jau esmu nokārtojusi, bet vēl daudz jāmācās, lai saprastu, ko mums saka latviešu valodā. Tāpēc jāpraktizējas. Mēs uzskatām, ka valoda jāmācās, jo tā ir arī cieņa pret cilvēkiem, ar kuriem sastopamies un kuri mūs tik labsirdīgi uzņēma," teic jaunā sieviete.

Cer, ka mūžīgi tas nebūs

Taisija un Andrijs pamanījuši, ka vairāki viņu dzīves notikumi saistās ar 24.datumu. Par sievu un vīru pirmoreiz viņi kļuva 24.jūnijā, no Krimas aizbrauca 24.septembrī, un mūsu intervija notiek 24.februārī – Krievijas – Ukrainas kara gadadienā. Runājot par Ukrainā notiekošo, jaunlaulātie teic, – šis ir ļoti smags laiks. Viņi priecājas, ka neviens no draugu un paziņu loka nav ne cietis, ne gājis bojā. Lielākā daļa draugu no Ukrainas aizbraukuši, tāpēc informācijas par to, kas notiek mājās, daudz nav. "Bez mammaš un tad vēl sazinos ar bijušo kolēģi, taču viņš neko daudz nestāsta, jo baidās. Ukrainā tagad ir ļoti daudz baiļu..." nosaka Andrijs. Viņš ar sievu no visas sirds tic, ka šis konflikts kaut kad, bet beigsies... "Grūti būt šīs situācijas upuriem, taču ir cerība, ka mūžīgi tā nebūs. Pagaidām mūsu pusē nav iespēju atgriezties. Un pat tad, ja atgrieztos, tur būtu grūti, jo paies ilgs laiks, kamēr dzīve atjaunosies tādā līmenī, kā bija. Vismaz vienam, diviem gadiem jāpaiet, lai pieņemtu lēmumu par atgriešanos. Tieši tāpēc esam nolēmuši palikt te, Latvijā, un sakām paldies visiem, kuri mūs tik labvēlīgi uzņēma," teic Taisija un Andrijs.

Ekspertu diskusija

“Nevar zināt, kad tā bumba sprāgs...”

Kā tiesā veiksmīgi risināt ģimenes lietas, kas saistītas ar laulības šķiršanu vai izriet no bērnu aizgādības vai saskarsmes tiesībām? Par šo aktuālo tēmu Latvijā un arī mūšpusē Tiesu administrācijas raidierakstā sarunājās Rīgas apgabaltiesas tiesnese ILZE CELMIŅA un biedrības “Tēvi” valdes loceklis LAURIS BOKIŠS (attēlā).

Konflikti, kuros uzvarētāju nav

Kā zināms, pastāv tāda lieta kā laulību līgums, kas pēdējos gados kļūst arvien populārāks. Ko šajā līgumā var atrunāt, lai nākotnē izvairītos no potenciālām problēmām? Rīgas apgabaltiesas tiesnese I. Celmiņa skaidro, ka starp laulātajiem ir likumiskās, mantiskās attiecības. Tas nozīmē, ka likums regulē, kā notiek rīcība ar laulāto mantu. “Slēdzot laulību līgumu, laulātie var izlemt, ka viņi vienojas par mantas kopību – arī par to, kas iegūta pirms laulībām. Vai arī gluži pretēji – atrunājot, kāda manta un ienākumi tiek nodalīti. Cilvēkiem, kuriem ir lieli ienākumi, komercdarbība un nekustamie īpašumi, stājoties laulībā ir īpaši būtiski atrunāt, kāds būs viņu turpmākais mantiskais režīms. Notāri noteikti var apliecināt, ka laulību līgumu, kas regulē mantiskās attiecības, kļūst arvien vairāk,” pastāstīja tiesnese.

Tomēr kopdzīvē, kā liecina arī publicētā statistika, ne vienmēr viss norit gludi. Kādi ir iespējamie scenāriji, ja laulība tiek šķirta un puses par kaut kādām lietām nevar vienoties vai to izdarīt ir sarežģīti? Biedrības “Tēvi” valdes loceklis L. Bokišs stāsta, ka vienā no scenārijiem laulātie, kuriem ir bērni, spēj sarunāties un saprot, ka viņu kā vecāku attiecības turpinās un tām jābūt bērnu interesēs. Ja vecāki to apzinās, iespējams sakārtot arī pārējās lietas. “Jāsaprot, ka pie šāda scenārija vecākiem jāsiglabā labas attiecības ilgstoši – vismaz līdz bridim, kad bērni kļūst pilngadīgi. Tas gan zināmā mērā ir apgrūtināts. Arī savā darbā esam pieredzējuši, ka viss ir brīnišķīgi, vecāki par visu spēj vienoties, bet vienubrīd vienā no pusēm vai abu šķirto vecāku dzīvēs kaut kas mainās. Piemēram, izveidojas jaunas romantiskas attiecības. Tad vecāku iepriekš nolemtais, ka viss tiks darīts bērnu interesēs, sašķobās. Līdz ar to sākotnēji pozitīvais scenārijs var izvērsties par negatīvu un ir kā bumba ar laika degli. Tas ir diezgan bīstami, jo nevar zināt, kad bumba var sprāgt – pēc pusgada, gada, pieciem gadiem...,” skaidro L. Bokišs.

Tikmēr pats sliktākais scenārijs ir, ka vecāku attiecībās brīdis ilgstošs konflikts, vēl esot kopā, un vienā no viņiem vai abos izveidojies milzīgs aizvainojums vai pārestības sajūta. “Tas ir scenārijs, kad otra puse nav gatava ne uz kādiem kompromisiem un vienkārši pasaka: “Pazūdi no manas un bērnu dzīves!” Tad iestājas situācija, kad palīgā jāaicina bāriņtiesa un tiesa, lai šos konfliktus risinātu. Tie ir konflikti, kuros nav uzvarētāju. Pats trakākais, ka bērni cieš, un cieš atkārtoti, jo vecāki mēģina pierādīt, kurš no viņiem ir labāks,” secina biedrības “Tēvi” valdes loceklis.

Nozīmīga loma – mediācijai

“Jums šķiet pareizs apgalvojums, ka šādās konfliktsituācijās uzvarētāju nav, lai arī pēc tiesas sprieduma ir konkrēts rezultāts?” sarunas vadītājs O. Priede jautāja Rīgas apgabaltiesas tiesnesei I. Celmiņai. “Daļēji. Uzvarētāju nav, ja konflikts turpinās. Tomēr mēdz būt arī pozitīvi gadījumi, kad galarezultātā, tiesas procesam ilgstot divus vai pat trīs gadus, pēkšņi notiek savstarpēja saprašanās. Varbūt tiesai ir izdevies virzīt abas puses uz mediāciju (brīvprātīga domstarpību risināšana tiesvedības vai ārpus tiesas procesā, kurā konfliktējošās puses ar neitrālas trešās personas palīdzību pašas mēģina atrast konstruktīvu konflikta risinājumu – aut.pieb.). Šobrīd valsts piešķir piecas mediācijas nodarības bez maksas. Pirms pandēmijas bija pat brīnišķīga prakse, kad Rīgas apgabaltiesā mediatoriem bija savs kabinets un tiesnesis tiesas sēdes pārtraukumā aizveda konfliktējošos pārus pie mediatora. Bija pozitīvi gadījumi, kad mijiedarbība starp tiesnesi, mediatoru un pāri nostrādāja, vecāki turpināja sarunāties, un process virzījās tālāk. Jāpiebilst, ka mediācija kā valsts atbalsts pieejama arī laikā, pirms konfliktējošās puses nolemj tiesāties. Iespēja uzsākt šo procesu ir bāriņtiesai,” informē tiesnese.

Sāpju bērns – vardarbība

“Sabiedrībā ierasts domāt, ka šķiroties bērni paliek pie mātes. Cik daudz tā notiek realitātē?” jautāja sarunas vadītājs O. Priede. Biedrības “Tēvi” valdes loceklis apstiprināja, ka tā tas patiešām arī ir. Statistika liecina, ka pēc šķiršanās tēvi ar

Foto – ekrānsāviņš

bērniem pavada 15 % no visa kopējā laika (aptuveni divas nedēļas nogales mēnesī). Praktiski situācija gan ir atšķirīga. Ir tēvi, kuri ar bērniem pavada vēl mazāku laiku vai arī vairāk, nekā minētās divas nedēļas nogales mēnesī. “Jāpatur prātā vardarbības aspekts, kas, runājot par visu šo tematiku, ir mūsu biedrības sāpju bērns. Proti, ja starp vecākiem ir konflikts, tas tiek risināts tiesā, bet mēs neiedziļināties, kas ir konflikta pamatā. Ja vecāku domstarpības ir vardarbības dēļ, pusei, kas varmācīgi rikojas, jāizdara diezgan daudz mājasdarbu, lai varētu runāt par iespējamību šim cilvēkam pēc šķiršanās pilnvērtīgi kādu laiku pavadīt kopā ar bērniem. Piemēram, ja tēvs nespēj izprast savas vardarbīgās rīcības motīvus, no sākuma jāsaņem mediāciju, ģimenes terapiju, vardarbības mazināšanas kursiem. Vecāki bieži arī nesaprot, ka vardarbība (arī emocionāla vai ekonomiska), ko piedzīvo māte, ietekmē arī bērnus. Ja par šo psiholoģisko procesu nav izpratnes, to visu ir ļoti grūti risināt,” skaidro L. Bokišs.

Par ļauno pamāti

Kā notiek tiesas process, kurā risina ģimenes lietas? Rīgas apgabaltiesas tiesnese I. Celmiņa stāsta, ka tajā jāpiedalās abiem vecākiem (ar atsevišķiem izņēmuma gadījumiem). Likums paredz, ka obligāti jābūt arī bērna viedoklim. Tas, kā viedoklis tiek noskaidrots, ir bāriņtiesas un psihologu ziņā. “Protams, ja bērns ir maziņš, jāvērtē viņa brieduma pakāpe. Bērnam, kad viņš tiek tirdīts par mājas apstākļiem un tamlīdzīgiem jautājumiem, tas var būt arī traumējoši. Tomēr pastāv īpašas speciālistu metodes, kā bērna viedokli vēl pirms

tiesas sēdes noskaidrot. Tad par šo viedokli tiek sastādīts protokols, bet jāuzsver, ka bērnam ir likumiskas tiesības pateikt, ka viņš nevēlas, lai vecāki šo viedokli lasa. Jebkurā gadījumā bērna viedoklis slēgtā aploksnē nonāk pie tiesneša, kurš, rakstot spriedumu, norāda, ka ar viedokli ir iepazīties un to ņem vērā,” skaidro tiesnese.

Viņa piebilst, ka parasti procesi par šādām lietām ir gari, jo tiesa mēģina mudināt uz izlīgumu. Turklāt procesa gaitā kādam no vecākiem mēdz izveidoties jaunas attiecības un tiek noskaidrots, ka bērns ikdienā saskaras arī ar, piemēram, tēva jauno draudzeni. “Tas nozīmē, ka lietas procesā nāk klāt jauns spēlētājs, un ir jānoskaidro, kāda ir šīs draudzenes attieksme pret bērnu un citi papildus jautājumi. Rezultātā visā šajā lietā iepriekš pieņemtie atzinumi var mainīties. Esam piedzīvojuši arī dramatisks situācijas. Piemēram, kādā lietā pēc advokātes padoma bērns uzrakstīja, ko saka jaunā pamāte, kad blakus nav tēva. Tie bija skarbi teksti – gan draudi sagraizīt seju un viss pārējais, ja bērns (meitenīte) iesēdīsies savam tēvam klēpī. Un, kad viss šis nonāk uz tiesas galda, mainās kopējā bilde – tajā skaitā, vai bērns turpmāk var palikt dzīvot esošajā dzīvesvietā, kas iepriekš šķita absolūti ideāla,” pieredzē dalās tiesnese.

Noslēgumā sarunas dalībnieki uzsvēra, ka vecāku galvenais uzdevums ir bērnam iemācīt, kādu ģimenes modeli viņš nesīs tālāk savā dzīvē: “Vecāku pienākums bērnam ir arī iemācīt dzīvot sabiedrībā un to, ka dzīve sastāv no lēmumu pieņemšanas.”

Re, kā!

Teju pusi laulību šķir

Sarunas vadītājs OSKARS PRIEDE tikšanos sāka ar jautājumu: “Ir pierasts teikts, ka apmēram puse laulību tiks izšķirtas. Vai tā patiešām ir?” Lai jums lasītāji, būtu ieskats, kādas tad ir laulību tendences, attēlos redzams noslēgto un šķirto laulību skaits konkrēti Balvu novadā un Latvijā kopumā aizvadīto vienpadsmit gadu laikā – no 2010. līdz 2020. gadam.

Laulību statistika Balvu novadā

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Laulību skaits											
Balvu novads (pēc ATR 2021. gadā)	84	92	105	96	113	108	104	105	109	105	97
Šķirto laulību skaits											
Balvu novads (pēc ATR 2021. gadā)	47	--	53	50	61	39	58	35	45	44	46

Vietā, kur redzama daudzpunkte, trūkst datu vai tie ir apšaubāmi

Laulību statistika Latvijā

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Laulību skaits											
Latvija	9 290	10 760	11 244	11 436	12 515	13 617	13 002	13 150	13 058	12 861	10 702
Šķirto laulību skaits											
Latvija	4 930	3 029	7 311	7 031	6 271	5 151	6 061	5 943	5 967	5 971	5 206

/No Latvijas Oficiālās statistikas portāla www.stat.gov.lv/

Lappusi sagatavoja A. Ločmelis

Dievkalpojumi martā

ROMAS KATOĻU DRAUDZĒS

Balvos – 3.martā – mēneša pirmā piektdiena, Sv.Mise plkst. 07.30, Krustaceļš plkst. 18.00 (un visās pārējās piektdienās gavēņa laikā); 5.martā – Gavēņa II svētdiena, Sv.Mise plkst. 8.00 un plkst. 11.00; 12.martā – Gavēņa III svētdiena, Sv.Mise plkst. 8.00 un plkst. 11.00; 19.martā – Gavēņa IV svētdiena, Sv.Mise plkst. 8.00 un plkst. 11.00; 20.martā – Sv. Jāzepa svinības, Sv.Mise plkst. 11.00 un plkst. 18.00; 25.martā – Kunga Pasludināšana, Sv.Mise plkst. 7.30 un plkst. 18.00; 26.martā – Gavēņa V svētdiena, Sv.Mise plkst. 8.00 un plkst. 11.00.

Sprogu baznīcā – 5.martā – Gavēņa II svētdiena, Sv.Mise plkst. 14.00; 19.martā – Gavēņa IV svētdiena, Sv.Mise plkst. 14.00.

Balvu pansionātā – 3.martā – mēneša pirmā piektdiena, Sv.Mise plkst. 11.00.

Šķilbēnos – 5.martā plkst. 10.00; 12.martā plkst. 10.00; 19.martā plkst. 10.00; 20.martā – Svēta Jāzepa Svinības (pārceltas no 19.marta), Sv.Mise plkst. 18.00; 25.martā – Kunga Pasludināšanas svētki, Sv.Mise plkst. 10.00; 26.martā plkst. 10.00.

Baltinavā – 5.martā plkst. 11.30; 12.martā plkst. 11.30; 19.martā plkst. 11.30; 20.martā – Svēta Jāzepa Svinības (pārceltas no 19.marta), Sv.Mise plkst. 12.00; 25.martā – Kunga Pasludināšanas svētki, Sv.Mise plkst. 11.30; 26.martā plkst. 11.30.

Tilzā – 5.martā plkst. 14.30; 12.martā plkst. 14.30; 19.martā plkst. 14.30; 20.martā – Svēta Jāzepa Svinības (pārceltas no 19.marta), Sv.Mise plkst. 10.00; 25.martā – Kunga Pasludināšanas svētki, Sv. Mise plkst. 14.30; 26.martā plkst. 14.30.

Bēržos – 5.martā plkst. 9.30; 12.martā plkst. 10.00; 19.martā plkst. 9.30; 20.martā – Svēta Jāzepa svinības – plkst. 10.00; 26.martā plkst. 10.00.

Augustovā – 5.martā plkst. 12.00; 19.martā plkst. 12.00.

Rugājos – 5.martā plkst. 14.00; 19.martā plkst. 14.00.

Krišjānos – 12.martā plkst. 13.00; 26.martā plkst. 13.00.

Skujetniekos – 4.martā plkst. 11.00.

Kupravā – svētdienās plkst.12.00.

Viļakā – katru piektdienu gavēņa laikā plkst. 17.00 krustaceļš, pēc tam plkst. 18.00 Sv. Mise. 5.martā – Gavēņa II svētdiena, Sv.Mise baznīcā plkst. 11.00; 12.martā – Gavēņa III svētdiena, Sv.Mise baznīcā plkst. 11.00; 19.martā – Gavēņa IV svētdiena, Sv.Mise baznīcā plkst. 11.00; 20.martā – Sv. Jāzepa svētki, Sv.Mise baznīcā plkst. 11.00; 25.martā – Kunga Pasludināšana (svinības), Sv.Mise baznīcā plkst. 11.00; 26.martā – Gavēņa V svētdiena, Sv.Mise baznīcā plkst. 11.00.

LUTERISKAJĀS DRAUDZĒS

Balvos – 5.martā dievkalpojums plkst. 10.00; 12.martā dievkalpojums plkst. 10.00; 19.martā dievkalpojums plkst. 10.00; 26.martā dievkalpojums plkst. 10.00.

Tilzā – 12.martā dievkalpojums plkst. 15.00; 26.martā dievkalpojums plkst. 13.00.

Viļakā – 12.martā dievkalpojums plkst. 12.00; 26.martā dievkalpojums plkst. 16.00.

Kārsavā – 19.martā dievkalpojums plkst. 13.00.

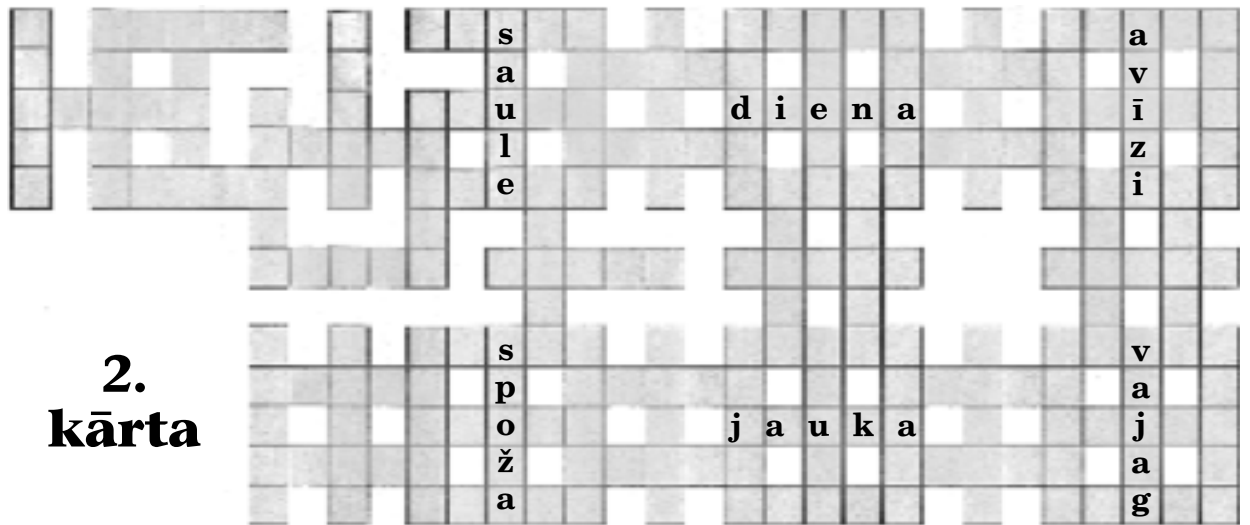
PAREIZTICĪGAJĀS DRAUDZĒS

Balvos – sestdienās plkst. 17.00; svētdienās plkst. 8.15. Baznīca atvērta katru dienu no plkst. 9.00 līdz 13.00 (tāl. nr. 26208811).

1.martā plkst. 17.00 Lielais pavakara dievkalpojums ar sirdssk. Krētas Andreja Lielā grēku nožēlas kanona lasīšanu; 2.martā plkst. 17.00 Lielais pavakara dievkalpojums ar sirdssk. Krētas Andreja Lielā grēku nožēlas kanona lasīšanu; 4.martā plkst. 17.00 Visnakts dievkalpojums; 5.martā plkst. 8.15 Dievišķā liturģija; 8.martā plkst. 8.15 – iepriekšiesvētīto Dāvanu liturģija; 11.martā plkst. 16.00 Panihida; 11.martā plkst. 17.00 Visnakts dievkalpojums; 12.martā plkst. 8.15 Dievišķā liturģija; 18.martā plkst. 16.00 – Panihida; 18.martā plkst. 17.00 – Visnakts dievkalpojums; 19.martā plkst. 8.15 – Dievišķā liturģija; 21.martā plkst. 8.15 – iepriekšiesvētīto Dāvanu liturģija; 25.martā plkst. 16.00 – Panihida; 25.martā plkst. 17.00 – Visnakts dievkalpojums; 26.martā plkst. 8.15 – Dievišķā liturģija; 29.martā plkst. 17.00 – Lielais pavakara dievkalpojums ar sirdssk. Krētas Andreja Lielā grēku nožēlas kanona lasīšanu; 31.martā plkst. 8.15 – rīta dievk., akafists; 1.aprīlī plkst. 16.00 – grēksūdze; 1.aprīlī plkst. 17.00 – Eļļas svaidīšanas Sakraments; 2.aprīlī plkst. 8.15 – Dievišķā liturģija.

Maģiskie vārdi

Uzdevums: visus maģiskos vārdus ierakstīt krustvārdu mīklai līdzīgā tabulā. Uzvarētāju gaida pārsteiguma balva.

2. kārtā

Arods - asaka - asara - bikla - burka - dejas - desas - cauna - divas - gaiss - halva - Inese - kaija - kails - kamēr - klade - krāns - laiva - ledus - lentu - liepa - maiss - mamma - mapes - mājas - māsas - medus - melis - mests - murds - naivs - pasts - pilis - plata - plecs - plīvo - plov - saite - saper - sapin - sasit - satek - sauci - sausi - savas - segas - sejas - sesks - sista - sist - skaļa - skate - skats - slava - stabs - stils - taure - tauta - torte - traki - Trīne - tuvāk - Valka - zagļi

Jūsu atbildes tiek gaidītas "Vaduguns" redakcijā, Teātra ielā 8, līdz 10.martam.

Maģisko vārdu mīklu atrisināja: M.Pretice, St.Lazdiņš, G.Amantovs, I.Melne, L.Krilova, J.Pošeika, T.Ivanova, P.Paiders (Balvi), I.Homko (Medņeva), B.Sopule (Vīksna), A.Mičule (Tilža), N.Mantone (Bērzkalnes pagasts).

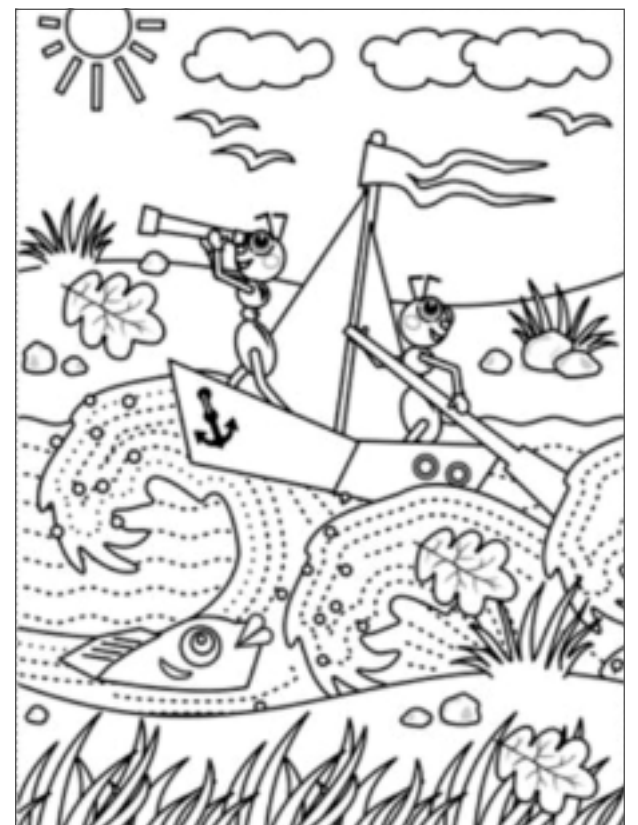
1.kārtā veiksmē uzmaidīja ILGAI MELNEI no Balviem. Pēc balvas griezties redakcijā (līdzīgi ņemt personu apliecināšanu dokumentu).

Vēriņā acs

Atrodot foto 10 atšķirības, Jums ir iespēja iegūt balvu. Atbildes gaidām līdz 15.martam.

2. kārtā

Iepriekšējai kārtai iesūtītas 26 pareizas atbildes. Konkursa "Vēriņā acs" **1.kārtā veiksmē uzmaidīja** GUNĀRAM AMANTOVAM no Balviem. Pēc balvas griezties redakcijā.

2. kārtā

Palauzi galvu

Piedāvājam pašlaik Eiropā populārāko galvas laušanas mīklu, kuru atrisinot, iespējams jūs saņemsiet pārsteiguma balvu. Tukšajos laukumos ielieciet ciparus tā, lai katrā mazajā kvadrātā un visos kopā horizontālajās un vertikālajās rindās nebūtu divu vienādu ciparu. Atbildes gaidām līdz 15. martam.

3	9			1		2	5	
2		8	5			6		
4				2		1	3	
	3						8	
	6	2		8		4	5	
9							6	
6	4		3				2	
		9			1	5	7	
7	5			2			4	6

Pareizas atbildes iesūtīja: I.Dzergača, V.Gavrjušenkova, Ļ.Baranova, V.Šadurska, M.Pretice, P.Ločmele, L.Krilova, A.Ruduks, St.Lazdiņš, Z.Pulča, M.Reibāne, M.Bleive, V.Mancevičs, E.Barkāne (Balvi), N.Mantone (Bērzkalnes pagasts), V.Krēmere (Susāju pagasts), A.Mičule (Tilža), B.Sopule (Vīksna), I.Homko (Medņeva), M.Keiša (Upīte), V.Ločmele (Lazdukalns), A.Jugane (Vectilža), Z.Ziemele (Naudaskalns), S.Petrova (Rēzekne), Z.Šulce (Liepāja).

1.kārtā veiksmē uzmaidīja STANISLAVAM LAZDIŅAM no Balviem. Pēc balvas griezties redakcijā.

Lappusi sagatavoja E.Gabranovs

Izstāde Viksnas tautas namā

Ielikts gabaliņš no sirds

14.februāri Viksnas tautas namā notika Latvijas Neredzīgo biedrības (LNB) rehabilitācijas centra Balvu filiāles klientu radošo darbu izstādes “Brīnumi caur sirdi un dvēseli” atklāšana.

LNB rehabilitācijas centra Balvu filiāles vadītāja Gunta Zepa un Teritoriālās organizācijas priekšsēdētāja Biruta Nagle iepazīstināja skatītājus ar savu darbību un iespējām cilvēkiem ar redzes traucējumiem. “Var tikai apbrīnot, ar kādu pacietību, rūpību viņi jaukās skolotājas Olgas Rečes vadībā izgatavo apsveikumus, darina gleznas ar krāsām dažādās tehnikās. Gleznas veidotas no dabas materiāliem – koka zariņiem, lapām, ziediem, gliemežvākiem, ko paši arī atrod un sagatavo, iekļaujot darbos stiklu, plastiku, audumu, stieples, kā arī izsmalcināto papjē mašē tehniku, kuras pamatā izmanto papīru un limi, arī papīra locīšanu (kvilings un gofrēšana). Var apjūsmot nodarbību pasniedzēju fantāziju pielietotajiem materiāliem, kas izpaužas abstraktajā mākslā, kur tiek izmantoti dažādi sadzīves priekšmeti – audio kasetes, magnetolu lentas, plates, jo ar minimāliem līdzekļiem tiek panākts maksimāls efekts. Centra apmeklētāji veido arī dekorus un rotas no audumiem, dzijas, pērlēm, stieplēm, pistāciju čaumalām,” pastāsta Viksnas tautas nama vadītāja Ligita Kacēna. Viņa atklāj, ka izstādē skatāmi Gaļinas Gruzīņas karikatūras darbi. Viņa ir karikatūras grāmatas “Kīņķēziņi” autore. Gaļinas aizraušāns ir ne tikai zīmēšana, bet arī krustvārdu mīklu sastādīšana laikrakstam “Vaduguns” un Balvu Novada muzejam par konkrētām tēmām. Kaspars Grigāns ir pilnīgi neredzīgs kopš bērnības. Viņam patīk ne tikai dziedāt korī un labdarības koncertos, sekot līdzi sporta aktualitātēm, bet arī nodarboties ar rokdarbiem. Izstādes apmeklētājiem viņš pasniedza lupatu deķu aušanas tehniku ar rokām. Jāpiebilst, ka puisis ar rokām darina arī skaistas šallītes. Tekla Supe ir sirdi un dvēselē gaišs cilvēks, kura priecājas par bērnu un mazbērnu veiksmeš, ir ilggadēja centra apmeklētāja, – arī viņas darbi apskatāmi šajā izstādē. Viktors izstādes apmeklētājiem iemācīja pielāgotās galda spēles UNO un Domino. Šī nodarbība guva vislielāko atbalstu. “Izstāde ir unikāla ar to, ka darbos ielikts gabaliņš no sirds. Ja ir atņemta acu gaisma, var radīt apbrīnojamus darbus ar dvēseli, un šie cilvēki ir daudz motivētāki strādāt un sevi izpaust. Diemžēl sliktie laika apstākļi dažus izstādes darbu autorus no Alūksnes un Gulbenes puses atturēja doties slidenajā ceļā, bet tas nemazināja sirsniņo un jauko atmosfēru šajā pasākumā,” atklāj Ligita Kacēna.

Foto - no personīgā arhīva

Veikums apskatāms visiem. Viksnas tautas namā Latvijas Neredzīgo biedrības rehabilitācijas centra Balvu filiāles klientu darbu izstādi var apskatīt ikviens un pārliecināties par šo cilvēku radošumu.

Māca galda spēles. Viktors izstādes apmeklētājiem iemācīja pielāgotās galda spēles UNO un Domino.

Foto - no personīgā arhīva

Izsoles

Balvu novada pašvaldība izsludina atklātā mutiskā izsolē ar augšupejošu soli atkārtotas nomas tiesības uz nedzīvojamām telpām “Mežvidu skola”, Solā, **Susāju pagastā**, Balvu novadā, ar kadastra apzīmējumu 3878 005 0127 001, platība 800,40 m².

Nomas maksas nosacītā sākumcena – EUR 108,27 (viens simts astoņi eiro un 27 centi) mēnesī, bez pievienotās vērtības nodokļa.

Ar izsoles noteikumiem var iepazīties Balvu novada pašvaldības mājaslapā www.balvi.lv. Šajā pat laikā interesenti var veikt izsolāmā objekta apskati.

Izsoles pretendenti pieteikumu dalībai nomas tiesību izsolē var iesniegt Balvu novada pašvaldībā ne vēlāk kā līdz 2023.gada 7.marta plkst. 16.00 Balvos, Bērzpils ielā 1A.

Visiem pretendentiem līdz 2023.gada 7.marta plkst. 16.00 jāiemaksā reģistrācijas maksa EUR 5 (pieci eiro), Balvu novada pašvaldības, reģ. Nr. 90009115622, bankas kontā: AS “Citadele banka”, konts: LV 05PARX0012592970001.

Izsole notiks Bērzpils ielā 1A, Balvos, 3.stāva sēžu zālē 2023.gada 9.martā plkst. 11.45.

Balvu novada pašvaldība izsludina atklātā mutiskā izsolē ar augšupejošu soli atkārtotas nomas tiesības uz nekustamā īpašuma “Sola”, **Susāju pagastā**, Balvu novadā, ar kadastra numuru 3878 005 0127 sastāvā esošās zemes vienības (kadastra apzīmējums 3878 005 0127) daļu 4200 m² platībā un cieta asfalta seguma (asfalta) seguma laukumu 4200 m² platībā.

Nomas maksas nosacītā sākumcena – EUR 56 (piecdesmit seši eiro) mēnesī, bez pievienotās vērtības nodokļa.

Ar izsoles noteikumiem var iepazīties Balvu novada pašvaldības mājaslapā www.balvi.lv. Šajā pat laikā interesenti var veikt izsolāmā objekta apskati.

Izsoles pretendenti pieteikumu dalībai nomas tiesību izsolē var iesniegt Balvu novada pašvaldībā ne vēlāk kā līdz 2023.gada 7.marta plkst. 16.00 Balvos, Bērzpils ielā 1A.

Visiem pretendentiem līdz 2023.gada 7.marta plkst. 16.00 jāiemaksā nodrošinājuma nauda EUR 20 (divdesmit eiro) un reģistrācijas maksa EUR 30 (trīsdesmit eiro) Balvu novada pašvaldības, reģ. Nr. 90009115622, bankas kontā: AS “Citadele banka”, konts: LV 05PARX0012592970001.

Izsole notiks Bērzpils ielā 1A, Balvos, 3.stāva sēžu zālē 2023.gada 9.martā plkst. 12.00.

Balvu novada pašvaldība izsludina atklātā mutiskā atkārtotā izsolē ar augšupejošu soli nomas tiesības uz nekustamā īpašuma **Pils ielā 9, Viļakā**, Balvu novadā, zemes vienības ar kadastra apzīmējumu 3815 003 0108 daļu 2,8617 ha platībā (t.sk. bērnu rotaļu laukums, pludmales zona, laivu piestātne, viens strībola laukums, divi volejbola laukumi, piecas kemperu pieslēgumu vietas un pieci atpūtas namiņi). Nomas maksas nosacītā sākumcena – EUR 2718,72 (divi tūkstoši septiņi simti astoņpadsmit eiro un 72 centi) gadā, bez pievienotās vērtības nodokļa.

Izsoles pretendenti pieteikumu dalībai nomas tiesību izsolē var iesniegt Balvu novada pašvaldībā ne vēlāk kā līdz 2023.gada 7.marta plkst. 16.00 Balvos, Bērzpils ielā 1A.

Visiem pretendentiem līdz 2023.gada 7.martam plkst.16.00 jāiemaksā nodrošinājuma nauda EUR 100 (viens simts eiro) un reģistrācijas maksa EUR 30 (trīsdesmit eiro) Balvu novada pašvaldības, reģ. Nr. 90009115622, bankas kontā: AS “Citadele banka”, konts: LV 05PARX0012592970001.

Izsole notiks Bērzpils ielā 1A, Balvos, 3.stāva sēžu zālē 2023.gada 9.martā plkst. 12.15.

Balvu novada pašvaldība izsludina atklātā mutiskā atkārtotā izsolē ar augšupejošu soli nomas tiesības uz nekustamā īpašuma “**Rosiba**” **Lazdukalna pagastā**, Balvu novadā, ar kadastra numuru 3864 004 0304 daļu, kas sastāv no zemes vienības ar kadastra apzīmējumu 3864 004 0304 daļas 14 600 m² platībā un cieta asfalta seguma laukuma 1886,46 m² platībā. Nomas maksas nosacītā sākumcena – EUR 337,92 (trīs simti trīsdesmit septiņi eiro un 92 centi) gadā, bez pievienotās vērtības nodokļa.

Ar izsoles noteikumiem var iepazīties Balvu novada pašvaldības mājaslapā www.balvi.lv. Šajā pat laikā interesenti var veikt objekta apskati.

Izsoles pretendenti pieteikumu dalībai apbūves tiesību izsolē var iesniegt Balvu novada pašvaldībā ne vēlāk kā līdz 2023.gada 7.marta plkst. 16.00 Balvos, Bērzpils ielā 1A.

Visiem pretendentiem līdz 2023.gada 7.marta plkst.16.00 jāsamaksā reģistrācijas maksa EUR 30 (trīsdesmit eiro) un drošības nauda EUR 20 (divdesmit eiro) Balvu novada pašvaldības, reģ. Nr. 90009115622, bankas kontā: AS “Citadele banka”, konts: LV 05PARX0012592970001.

Izsole notiks Bērzpils ielā 1A, Balvos, 3.stāva sēžu zālē 2023.gada 9.martā plkst. 12.45.

Balvu novada pašvaldība izsludina atklātā mutiskā atkārtotā izsolē ar augšupejošu soli apbūves tiesības uz nekustamā īpašuma **Pils ielā 9, Viļakā**, Balvu novadā, zemes vienības ar kadastra apzīmējumu 3815 003 0108 daļu 1,3064 ha platībā. Apbūves tiesību nosacītā sākumcena – EUR 316,80 (trīs simti sešpadsmit eiro un 80 centi) gadā, bez pievienotās vērtības nodokļa.

Ar izsoles noteikumiem var iepazīties Balvu novada pašvaldības mājaslapā www.balvi.lv.

Izsoles pretendenti pieteikumu dalībai apbūves tiesību izsolē var iesniegt Balvu novada pašvaldībā ne vēlāk kā līdz 2023.gada 7.marta plkst. 16.00 Balvos, Bērzpils ielā 1A.

Visiem pretendentiem līdz 2023.gada 7.marta plkst. 16.00 jāsamaksā reģistrācijas maksa EUR 30 (trīsdesmit eiro) un nodrošinājuma maksa EUR 20 (divdesmit eiro), Balvu novada pašvaldības, reģ. Nr. 90009115622, bankas kontā: AS “Citadele banka”, konts: LV 05PARX0012592970001.

Izsole notiks Bērzpils ielā 1A, Balvos, 3.stāva sēžu zālē 2023.gada 9.martā plkst. 12.30.

Balvu novada pašvaldība pārdod atklātā mutiskā izsolē ar augšupejošu soli nekustamo īpašumu **Krasta ielā 1A, Tilzā**, Tilžas pagastā, Balvu novadā, ar kadastra numuru 3886 003 0329, kas sastāv no vienas zemes vienības ar kadastra apzīmējumu 3886 003 0329, 1,8398 ha platībā. Izsoles sākumcena – EUR 7500 (septiņi tūkstoši pieci simti eiro). Izsoles solis – EUR 50 (piecdesmit eiro).

Ar izsoles noteikumiem var iepazīties Balvu novada pašvaldības mājaslapā www.balvi.lv. Objekta apskate piesakāma pa tālr. 28080786.

Izsoles pretendenti pieteikumu dalībai izsolē var iesniegt Balvu novada pašvaldībā ne vēlāk kā līdz 2023.gada 3.apriļa plkst. 16.00 Balvos, Bērzpils ielā 1A.

Visiem pretendentiem līdz 2023.gada 3.apriļa plkst. 16.00 jāiemaksā drošības nauda 10% apmērā no nosacītās sākuma cenas, t.i., EUR 750 (septiņi simti piecdesmit eiro) un reģistrācijas maksa EUR 5 (pieci eiro) Balvu novada pašvaldības, reģ. Nr. 90009115622, bankas kontā: AS “Citadele banka”, konts: LV 05PARX0012592970001.

Izsole notiks Bērzpils ielā 1A, Balvos, 3.stāva sēžu zālē 2023.gada 5.aprīlī plkst. 10.20.

